

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI
“SHARQ MUSIQASI” FAKULTETI
“XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK” KAFEDRASI

Badalova Dilnoza Mirpo'lat qizi

**“So'g'diyona o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestri
faoliyati va ijro repertuariga bir nazar”**

“5150700-Cholg'u ijrochiligi (xalq cholg'ulari)” ta'lim yo'nalishi

Bakalavr darajasini olish uchun yozilgan

BITIRUV MALAKAVIY ISH

Ilmiy rahbar:
professor, F.Abdurahimova

Toshkent-2017

MUNDARIJA

	Kirish	3
I BOB	F.Abdurahimovanning hayoti va ijodi	7
1.1	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining tashkil qilinishi va faoliyati	12
1.2	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining sozandalari haqida	20
1.3	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining faoliyatida o’zbek kompozitorlarining ijodiy hamkorligi	30
II BOB	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestri ijro repertuariga bir nazar Avaz Mansurovning “Moziydan sado” (konsert-poema) asaining tahlili	37
2.1	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining mamlakatimiz va xalqaro miqyosda qo’lga kiritgan diplom va sertifikatlari	62
2.2	“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining hayotidan foto lavhalar	69
2.3	Ilovalar	72
	Xulosa	79
	Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati	80

KIRISH

Bitiruv malakaviy ishining dolzarbligi. Vatanimiz mustaqillikka erishgandan keyin musiqa va san'at, xususan bu sohalarning ta'lim tizimini isloh qilish, uning mazmun – mohiyatini tubdan yangilash, zamonaviy texnologiyalar, vositalar bilan ta'minlash davlatimiz siyosati darajasiga ko'tarildi. Jumladan milliy hamda umuminsoniy qadriyatlarga asoslangan, huquqiy jamiyatni barpo etish maqsadida qator ishlar amalga oshirilmoqda. O'quvchilarni milliy qadriyatlar, an'analar va ko'p asrlik musiqiy meros vositasida estetik tarbiyalash muammosi alohida dolzarblik kasb etmoqda.

O'zbek milliy san'atini asrab avaylash, uni qadr-qimmatini yuksaklarga ko'tarishga ham alohida urg'u berildi. Bunday buyuk ishlarga o'z hissasini qo'shish uchun F.Abdurahimovada orkestr tuzish niyati tug'ildi.

So'g'diyona jamoasining shakllanishida uning bosh dirijori va badiiy rahbari, O'zbekiston San'at arbobi, professor F.R.Abdurahimovaning sayi harakatlari beqiyosdir. Ta'kidlash joizki, turli yo'nalish va madaniyatlarga xos talaygina xalq cholg'u asboblari orkestrlari faoliyat yuritib kelayotgan davrda, aynan "So'g'diyona"ga murojaat etganimiz bejiz emas. Zero, ushbu jamoa mustaqil O'zbekiston musiqiy madaniyatidagi barcha jarayonlarni aks ettirib, o'tmish va zamon, Sharq va G'arb orasida ko'prik o'rnatishga muvaffaq bo'lgan jamoalardandir.

Har bir tarixiy jarayonning o'ziga xos tomonlarini teran anglagan orkestr sozandalari o'z konsert dasturlarida aynan ushbu qirralarni, hamda o'zbek musiqasi taqdiridagi o'zgarishlarni tinglovchilarga yetkazishga intiladilar. Orkestrning sozandalari xalq cholg'u ijrochiligida shakllangan ko'p asrlik an'analarni saqlagan holda, o'zga millatlar tajribasini, musiqa amaliyotini, klassik musiqani hamda zamonaviy shakl va janrlarni o'zlashtirishga ijobiy yondoshadilar. Natijada, jamoa nafaqat yurtimizda, balki jahon miqyosida ham e'tirofga sazovor bo'lgan.

Yuqoridagilarni umumlashtirgan holda, shuni qayd etish lozimki, so'g'diyonachilar turli millat an'alarining nozik jihatlarini, o'ziga xos iforini

aniq his qilgan holda, o'zbek milliy xalq cholg'ularini nemis, shotland, fransuz, yapon, koreys yoki xitoy cholg'ulari orasida ularga o'xshashlariga qiyoslab sadolantirishga qodirlar. Bunda jamiyat qiziqishlarini o'zinikidan yuqori qo'yadigan, keng tafakkurli orkestr jonkuyar rahbarining xizmatlari beqiyos.

O'zbek xalq cholg'ularida jamoaviy ijrochilikning turli masalasi murakkab va hamon yechilmagan bo'lib, uni tadbiiq etishga O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi, "Milliy cholg'u" eksperimental laboratoriyasi katta ilmiy xodimi A.H.Liviyev jazm qilgan.

Orkestr faoliyatini o'rganish – o'zbek musiqa madaniyatidagi deyarli tadbiiq etilmagan qatlamlardan biri sanaladi. Jamoaning faoliyati, uning repertuar siyosati, ijrochilik uslubi, musiqiy asarlarni ijodiy talqin etish masalasi professional ijodkorlar orasida kuchli baxs va munozaralarga sabab bo'ldi. Bu ham "So'g'diyona" jamoasining o'ziga xosligidan dalolat beradi.

Mutaxassislar – dirijor, sozanda, musiqashunos va kompozitorlar "So'g'diyona"ning o'ziga xos tomonlari, repertuari, uning shakllanish davrlari, qolaversa, ijodiy intilishlarini o'z maqolalarida yoritishga bel bog'ladilar.

Bularning dalili sifatida quyidagilarni keltirib o'tishni lozim topdik:

Orkestr ijrochisi, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Odiljon Nazarov jamoa vujudga kelishining ilk davrlaridan boshlab jamoa rahbari bilan yelkama-yelka turib, hamfikrlikda faoliyat ko'rsatib kelmoqda. U orkestrdagi ijodiy muammolarni, qolaversa, har bir jamoadoshi yutuq va kamchiliklarini ich-ichidan biladi. O.Nazarov o'z maqolasida ushbu masalaga, hamda hamisha dolzarb bo'lgan tinglovchilarning ruhiyati muammosini ochib berishga qaratgan.

San'atshunoslik fanlari nomzodi, "Musiqa tarixi va tanqidi" kafedrasii professori Yu.M.Nosirova, F.Abdurahimovanning ijodiy qiyofasini gavdalandtirar ekan, uning dirijorlik, pedagogik hamda insoniylik qirralarini aks ettirgangan. O'z qahramonini muallif quyidagicha ta'riflagan: "Tashkilotchilik qobiliyati, cheksiz g'ayrat va shijoat bilan uyg'unlashgan bo'lib, mehridaryo yurak va yorqin dirijorlik texnikasi, betakror musiqiy qobiliyat va insoniy sezgiga ko'paytirilgan serqirralik xususiyati kishini hayratga soladi".

G'.SH.Abrarov esa, maqolasida shogird sifatida, o'z ustoziga bo'lgan mehr va sadoqatini aks ettiradi. U F.Abdurahimovani "Ustoz", "Haqiqiy Inson" deya tilga olar ekan, "So'g'diyona" rahbarining pedagogik tamoyillari, uning keng dunyoqarashi haqida so'z yuritadi. Bu borada u quyidagi fikrlarini yozadi: "Firuza Ravshanovna – tarix, adabiyot, falsafa va nafosatga qiziqishimni uyg'otgan".

Ijodiy qiyofalar ko'rgazmasi L.A.Umarova tomonidan izchil davom ettirilib, muallif o'z maqolasini orkestrning "ma'naviy murabbiyi" – O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi A.H.Liviyevga bag'ishlagan. Ijrochi, dirijor, pedagog-uslubiyotchi, tadqiqotchi-publitsist, kompozitor va misiqiy jamoat arbobi A.H.Liviyevga maqola muallifi quyidagicha ta'rif bergan: "yorqin mustaqil tafakkur egasi, faoliyatining har bir sohasida istiqbolli yo'llarni ochishga intiladi". A.H.Liviyevning fikr va mulohazalari avvalo, F.R.Abdurahimovaga qolaversa, jamoaning har bir ijrochisiga qimmatlidir. Shu bois, A.H.Liviyev konsert dasturlarining birinchi tinglovchisi bo'lib, uning mulohazalari jamoa uchun o'ta ahamiyatlidir. Masalan, kompozitor D.Saydaminova bilan hamkorlikda o'tkazilgan "Tush manzaralari" va "Sarob" ijodiy loyihalari A.H.Liviyevning zukko maslahatlari ostida o'tkazilgan.

Zamonaviy kompozitorlik ijodiyotining yorqin vakili D.Saydaminova maqolasi hissiyotga boy bo'lib, ijodkor orkestr jamoasi bilan ijodiy hamkorligi haqida bayon etadi. "Iste'dodli ijodkorlar bilan ishlash – haqiqiy baxt" deb yozadi kompozitor. D.Saydaminovaning jamoa bilan hamkorligidagi ijodiy izlanishlar samarasi bo'lmish I.V.Gyote qalamiga mansub "Mag'rib va Mashriq devoni", Buxorolik shoir Salim Buxoriy tomonidan tarjima qilingani haqida hikoya qiladi.

"Bosh maqsadimiz" – deb yozadi, F.R.Abdurahimova, milliy cholg'ularimiz vositasida insoniyatning ichki kechinmalarini jahon tillarida ifodalashga qodirligini hamda ularning jahon madaniyatining ajralmas qismini tashkil etishini isbotlashdan iborat. Jamoaning turli davr, uslub, milliy maktab kompozitorlarining asarlarini tezkorlik bilan anglab, ijodiy talqin etishi buning yorqin dalilidir. Orkestr repertuarini ko'zdan kechirar ekanmiz, uning keng ko'lami, hamda o'zbek xalq cholg'ularining cheksiz imkoniyatlari kishini hayratga soladi.

F.R.Abdurahimova “Yurgan – yo’lni yengar” maqoliga amal qilib, o’z tanlagan yo’lida shaxdam odimlab bormoqda. Bu kamtarin, samimiy, kerak vaqtda qat’iy ayol, qariyb yigirma olti yildan buyon Sharq va G’arb madaniyatlarini uyg’unlashtirish yo’lida izlanmoqda. An’anaviy san’at qoniga singgan xalq cholg’ulari orkestri jamoasi tajriba qilishdan qo’rqmay, jahon madaniyati yutuqlarini o’zlashtirib, milliy cholg’ularimiz tarovatini tinglovchilarga taqdim etishdek ezgu ishga ulkan hissa qo’shib kelmoqda.

Bitiruv malakaviy ishining maqsadi. “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining tarixi va faoliyatini chuqur o’rganib, uni o’zbek musiqa madaniyatiga qo’shgan ulkan hissasini keng yoritish.

Bitiruv malakaviy ishining vazifalari.“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestriningshakllanish jarayoni bilan bog’liq tomonlari, ijro uslublarini o’rganish.

Bitiruv malakaviy ishining ilmiy yangiligi:

Orkestrning shakllanishida va ijodiy yutuqlarga erishishida kompozitorlar va orkestr sozandalarining ijodiy faoliyati o’rganildi.

Tadqiqot predmeti. “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining ijodiy faoliyati.

Tadqiqot obyekti. “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestri

Bitiruv malakaviy ishning ilmiy ahamiyati:

Tadqiqot natijalaridan “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining ijodiy hayoti bo’yicha ta’lim muassasalarida orkestr sinfi uchun namuna sifatida mashg’ulotlarini tashkil qilishda ma’ruzalar matni sifatida, shuningdek, ta’lim muassasalarida ijrochilik bo’yicha o’quv, estetik, axloqiy-ma’naviy tarbiya ishlarini olib boorish jarayonida hamda konsert ijrochiligi ishlarini tashkil qilishda tadqiqot materiallaridan keng foydalanish mumkin.

Bitiruv malakaviy ishining tuzilishi.

Bitiruv malakaviy ishi 2 bob, 6 qism, kirish, xulosa, ilovalar va foydalanilgan adabiyotlardan iborat.

FIRUZA ABDURAHIMOVANING HAYOTI VA IJODI

60-90-yillarda xalq cholg'ulari ijrochiligida turli tarkibdagi ko'p ovozli ansambl va kamer orkestri jamoalari shakllandi. Shulardan biri 1991 yili Toshkentda iste'dodli yosh sozandalardan tashkil topgan "Sug'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestridir. Orkestr A.I.Petrosyansning safdoshi va shogirdi, Toshkent konservatoriyasining professori, iste'dodli dirijor Firuza Abdurahimova tashabbusi bilan tashkil topdi.

Ana shu yillar davomida Firuza Abdurahimova rahbarligidagi orkestr respublikamiz va ko'pgina chet el davlatlarida o'zining konsert dasturlari bilan chiqib, tinglovchilar olqishiga sazovor bo'lib kelmoqda. Orkestrning ijrochilik mahorati rivojlanishida keying yillarda ayniqsa samarali bo'ldi. Orkestr o'ziga xos ijrochilik uslubini yaratib, Ispaniyada 1996 yili bo'lib o'tgan XXX Xalqaro musiqa festivali sovrindori bo'ldi. Orkestr repertuaridan o'zbek xalq kuylari, qardosh va jahon xalqlari kuylari va qo'shiqlari, O'zbekiston va jahon kompozitorlari asalari o'rin olgan. Orkestrning repertuar tanlashida va uning ijrochilik mahoratining yuksalishida "So'g'diyona" jamoasi rahbari va dirijori Firuza Abdurahimova hamda kompozitor F.Alimovning xizmatlari kattadir.

Firuza Ravshanovna Abdurahimova (Dilmurodova) 1950 yilning 21 avgust kuni Navoiy viloyatining Karmana shahrida tavallud topdi. 1953 yili Firuzaxonlar oilasi Samarqand shahriga ko'chib keladi. 1957 yili Firuza Abdurahimova Samarqanddagi 34-sonli o'rta maktab bilan birgalikda, 1-sonli bolalar musiqa maktabiga rubob-prima sinfi bo'yicha o'qishga kiradi. 1965-1969 yillarda u X.A.Abdurasulov nomidagi Samarqand davlat musiqa bilim yurtida rubob-prima va dirijorlik bo'yicha tehsil ko'radi. Firuza Abdurahimovaning birinchi o'qituvchisi Pavel Nikolayevich Pak bo'lgan, keyinchalik maktabda va bilim yurtida mutaxassislik bo'yicha Pyotr Vasilyevich Andan ta'lim oladi. "Musiqa bilim yurtida dirijorlik fani bo'yicha ta'limni 1-kursdan boshlab Yakob Mixaylovich Bobodo'stovdan oldim, – deb eslaydi F.Abdurahimova. Undan dirijorning turish holatini, qo'l harakatini musiqa harakteriga bo'ysindirishni

o'rgandim. Keyinchalik dirijorlikdan Olimboy Rahmonovich Rahmonovdan va 4-kursda esa rubob-prima cholg'usi bo'yicha va dirijorlikni o'sha yillari bilim yurti direktori va ajoyib murabbiy Umar Salohiddinovich Xursandov sinfida davom ettirdim. Ular juda talabchan va o'ta bilimdon mutaxassis edilar. Darvoqe, musiqa bilim yurtida o'qigan yillarim dirijorlik san'atiga qiziqish boshlangan desam mubolag'a bo'lmaydi". O'qishni imyiyozli diplom bilan tugatib, 1969 yili Firuza Abdurahimova Toshkent davlat konservatoriyasining xalq cholg'ulari fakultetiga o'qishga qabul qilinadi. Konservatoriyada rubob-prima mutaxassisligi bo'yicha dotsent Valentina Yakovlevna Borisenko sinfida; dirijorlikdan O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan san'at arbobi, professor Ashot Ivanovich Petrosyans sinfida saboq oladi. "Konservatoriyaning II kurs tolibasi bo'lganimda menga opera-simfonik dirijorligi bo'limida professor Muxtor Ashrafiy sinfida o'qishni tavsiya etishdi, - deb so'zlaydi F.Abdurahimova, - Muxtor Ashrafovich juda dono inson edilar, meni eshitib va ko'zdan kechirib, menga uning sinfida ikki oy ichida dars olib va keyin imtihon topshirib, ushbu bo'limda o'qishni davom ettirishni men o'zim hal etishim kerakligini uqtirdi. Men ikki oy M.Ashrafiy va S.(Q.) Usmonovlar darslariga kirib dirijorlik san'ati bo'yicha saboq oldim. Ammo, o'qishni xalq cholg'ulari fakultetida davom ettirishga ahd qildim. Keyinchalik shu yo'lni tanlaganim uchun hech afsuslanmadim. Chunki A.I.Petrosyans sinfida ham xalq cholg'ulari orkestri dirijorligidan ta'lim olar ekanman, kelgusida ushbu soha bo'yicha o'zimning yo'limni topishim aniqligini o'shanda payqagan bo'lsam keark. Ashot Ivanovich yuqori malakali dirijor va murabbiy edi, talabalar bilan dars o'tganda partitura yoki klavir bilan manual texnikaning nozik vositalarigacha ahamiyat berar edi. O'qitish uslublari har tomonlama dirijorlik texnikasini shakllanishiga asoslangan edi. Asosiy maqsad – har bir asarning badiiy timsolini, kompozitorning fikrini ochib berish bo'lib, dirijor uni har bir hatti-harakatida ifodalashi lozim. Ustozim bizga ko'proq mustaqil ish bilan shug'ullanish, maxsus dirijorlik san'atiga bag'ishlangan adabiyotlarni o'zlashtirish, har doim musiqa tinglashni tavsiya etaedilar. O'z ustida ishlash asosiy omil bo'ldi va men bunga hozirgacha rioya qilib kelaman".

1970 yildan F.Abdurahimova o'z mehnat faoliyatini Nizomiy nomidagi Toshkent pedagogika institutida orkestr va dirijorlik sinfida dars berish bilan boshladi. Institutning kechki bo'limi talabalari rus xalq cholg'ulari orkestriga rahbarlik qildi.

1974 yili F.Abdurahimova o'qishni imtiyozli diplom bilan tugatib, kafedraga tavsiya asosida xalq cholg'ulari orkestri dirijorligi kafedrasida o'qituvchi-professor A.I.Petrosyans sinfiga assistentura-stajirovka bo'limiga o'qishga qabul qilinib, "xalq cholg'ulari orkestri dirijorligi" mutaxassisligi bo'yicha o'qiy boshladi. O'sha yillari unga talabalar xalq cholg'ulari orkestri bilan ishlash topshirildi. Bu yerda F.Abdurahimova faqatgina o'zining professional ijrochilik mahoratini oshiribgina qolmay, rahbar bo'lib, talabalar orasida tarbiyaviy ishlarni olib borishda xizmat qildi.

1976-1986 yillari konservatoriya bilan bir vaqtda O'zbek Davlat filarmoniyasi qoshida T.Jalilov nomidagi xalq cholg'ulari orkestrida dirijor sifatida ishlab, o'zining ijrochilik mahoratini oshirib bordi. Orkestrda amaliy ishlash unga professional mahorat maktabi vazifasini o'tadi. Abonement konsertlarida qatnashish unga katta saboq bo'ldi. Chunki ushbu dargohda konsert ijrochiligi bo'yicha o'sdi; konsert dasturlarini tanlash va ular ustida ishlash, orkestrga rahbarlik qilish, sahnada o'zini tutish, tomoshabinga hatti-harakatlar orqali asar mazmunini yetkazish kabi xususiyatlarga e'tibor berib keldi.

1985-1988 yillarda konservatoriyaning xalq cholg'ulari fakulteti dekani, 1992 yildan tanlov asosida xalq cholg'ulari orkestri dirijorligi kafedrasining mudiri bo'lib ishladi. F.Abdurahimova 1987 yildan 1997 yilgacha dotsent, 1997 yildan boshlab esa professor lavozimida faoliyat ko'rsatmoqda. U dirijorlik, orkestr sinflarida, dirijorlik uslubiyoti fanlaridan dars berib kelmoqda. F.Abdurahimova dirijorlik faoliyati, ko'p yillik konservatoriya talabalari xalq cholg'ulari orkestri rahbari bo'lish bilan birga mehribon ustoz va yoshlarning talabchan va sevimli murabbiysi hamdir. U talabalarga xalq cholg'ulari orkestri dirijorligi uslublarini o'rgatmoqda. Uning rahbarligida konservatoriyaning tugatgan talabalar respublikamizning turli viloyatlaridagi san'at va musiqa bilim yurtlarida, teatr va

konsert tashkilotlarida dirijor sifatida samarali mehnat qilmoqdalar. Bular orasida M.Akmaljonova, A.Saxiyev, G'.Abrarov, U.Isayev (O'zbekiston davlat konservatoriyasining o'qituvchilari), S.Kalilayeva, B.Saparboyev (Nukus san'at kolleji o'qituvchilari), M.Vahobjonova (Andijon san'at kolleji o'qituvchisi), A.Yo'ldoshev (Andijon san'at kolleji o'qituvchisi) va boshqalar bor.

F.Abdurahimovaning asosiy faoliyati dirijorlik ijrochiligi bo'lib qoldi. Hamma vaqt pultga chiqqan paytida u dirijorlik apparatiga katta ahamiyat berib kelgan. Dirijorning orkestr va tomoshabin oldida turishi hamisha to'g'ri va chiroyli bo'lishi, hatti-harakatlari ifodaviy bo'lishiga intiladi. Dirijorning holati musiqa bo'ysunishi lozim; harakatlari aniq, tushunarli, o'lchovli, ta'sirchan bo'lmog'I joiz. F.Abdurahimova imo-ishoralari va dirijorlik harakatlari orqali har bir musiqa asarining badiiy obrazini yaratishga intiladi. Shu tufayli orkestrning umumiy ruhi, tembri, sur'ati, uning badiiy darajasi, ijrochilik mahoratiga e'tiborini qaratadi. Ishlash jarayonida F.Abdurahimova orkestr ijrochilik an'alarini rivojlantirish masalalariga katta e'tibor berib, xalq cholg'ulari orkestri va cholg'ular guruhlari bilan katta ijodiy ish olib bormoqda. Bu amaliy ijrochilik va ilmiy izlanishlardan asosiy maqsad – orkestr ijrosidagi imkoniyatlarni mimkin qadar kengaytirish va yorqin milliy koloriti bilan ta'minlashdir. Tinimsiz ijodiy izlanishlar natijasida F.Abdurahimova yangi tartibdagi va yangi uslubdagi orkestr yaratishga bel bog'ladi.

1991 yili F.Abdurahimova O'zbekistonda yagona o'zbek xalq cholg'ularidan tashkil topgan kamer orkestri tashkil etildi. Mustaqillik bilan tengdosh ushbu orkestr tarkibiga iste'dodli sozandalar – konservatoriyaning yosh o'qituvchilari, bitiruvchilari, ijrochilari Respublika va Xalqaro tanlovlar sovrindorlari jalb etildi. Xalq cholg'ulari laboratoriyasida orkestr uchun yangi, takomillashtirilgan musiqa cholg'ulari tayyorlab berildi. Musiqa madaniyatimizda o'zbek xalq cholg'ularining uzoq rivojlanish tarixini nazarda tutgan holda orkestrga **“So'g'diyona”** nomi berildi. Uning repertuari, konsert dasturlari va ijrochilik uslublari ustida katta izlanish ishlari olib borildi. “Ushbu tarkibda orkestrni yaratish g'oyasi birinchi marta konservatoriyada o'qigan yillarim, Samarqandga ikki oylik ta'til chog'ida

shahar o'quvchilar saroyida amalga oshdi, – deb yozadi F.Abdurahimova. – Bolalarni to'plash, ularga cholg'ularda (rubob va dutorlarda) ijro uslublarini o'rgatish, musiqa savodini o'rgatish kabi masalalarni yechish asosiy maqsad edi. Birinchi yilning o'zida, ikki oylik mashaqqatli mehnat natijasida bolalar xalq cholg'ulari jamoasi “Oq terakmi, ko'k terak?” va rus xalq qo'shig'i “Вополеберезастояла” asarlarini tinglovchilarga taqdim etdik. Keyinchalik bir necha yillar davomida ushbu jamoa bilan Samarqand bilim yurti o'qituvchisi Sh.Gavrilov shug'ullanib keldi. Men esa ta'tillarim vaqtida ushbu orkestr bilan ishladim.menimcha bu tajriba “So'g'diyona” orkestrini tashkil etishda debocha bo'ldi.

1991 yilning bir necha oylari davomida orkestr yangi yaratilgan cholg'ular bilan boyib deyarli to'la shakllangan edi. Orkestrimizda iste'dodli yosh sozandalardan yig'ilgan – G'.Norboyev, O.Nazarov, O.Samadov, Z.Turovov, D.Mutalov, K.Shermatov, S.Qosimov, F.Turexanova, A.Toshpo'latov va boshqalar. Orkestr bilan hamisha xonandalar – O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artistlar Mehrixon Bekjonova, Abduhalil Abduqodirov va boshqalar konsert dasturlarimizda qatnashib turishadi. Huddi shu tartibda orkestr turli mamlakatlarga borib konsertlar ham berib turadi. Professional ijro etish imkoniyatlari va yorqin milliy koloritga ega bo'lgan kamer xalq cholg'ulari orkestrini yaratish juda murakkab va yechimi qiyin bo'lgan muammolardandir. “So'g'diyona” esa ushbu muammoni yechish uchun o'zining ijrochilik mahoratini oshirib kelmoqda”.

“So'g'diyona” kamer orkestri F.Abdurahimova rahbarligida musiqa muxlislari orasida o'tgan vaqt ichida shuxrat tojini kiydi. Orkestr repertuarida o'zbek va turli jahon xalqlari qo'shiq va kuylari, O'zbekiston bastakorlari va kompozitorlari asarlari o'rin olgan.

F.Abdurahimovaning ko'p yillik ijrochilik, konsert va pedagogik faoliyati samarasi o'laroq, uning turli ilmiy-amaliy anjumanlarda orkestr ijrochiligi muammolari to'g'risidagi chiqishi, S.Sobirova bilan birgalikda chop etilgan “A.I.Petrosyans” nomli monografiyasi, shuningdek, to'plam va jurnallardagi

maqolalari va o'quv uslubiy ishlari hamda dasturlari F.Abdurahimovaning serqirra ijodining samarasi bo'ldi.

1997 yili Firuza Abdurahimova 1987 yili dotsent, "O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist" unvoniga sazovor bo'ldi. 1997 yildan boshlab esa professor, 2009 yilda "O'zbekistonda Respublikasida xizmat ko'rsatgan san'at arbobi" unvoniga sazovor bo'ldi.

SO'G'DIYONA O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARI KAMER ORKESTRINING TASHKIL QILINISHI VA FAOLIYATI

1991 yili "So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestri tashkil etilganidan keyin qisqa vaqt ichida o'zining dastlabki yutuqlarida erishib, tez orada mutaxassislar, tinglovchilar e'tiboriga tushdi. Asta-sekin o'sha Toshkent davlat konservatoriyasining zallarida, hamda Toshkent shahrida o'tkaziladigan ko'plab tadbirlarda o'zining konsertlarini bera boshladi. Xo'sh, o'shanda Toshkent shahrida o'zining qariyb yarim asrga va undan ko'proq tarixga ega bo'lgan O'zbekiston davlat filarmoniyasi qoshidagi To'xtasin Jalilov nomidagi o'zbek xalq cholg'ulari Akademik orkestri va O'zteleradio qoshidagi Doni Zokirov nomli o'zbek xalq cholg'ulari orkestri faoliyat olib borayotgan bir davrda va ta'bir joiz bo'lsa, bu jamoalar ijodida nisbatan, qandaydir turg'unlik kayfiyati hukmron bir paytda, yana bir orkestrning tuzilishi va uning bunchalik tez nazarga tushishi, muvaffaqiyatlarga erishishining sababi nima edi? Unda ijod qilayotgan sozandalar kimlar edi? Jamoaning ijro dasturi qanday asarlardan tuzilgan edi?

Biz jamoaning tarixiga nazar tashlab, uning ijodiy yo'lini baholi qudrat tahlil qilib, yuqoridagi savollarga javob topishga, uning ijodiy sirlarini aniqlashga harakat qilib ko'ramiz.

Ushbu orkestr o'sha paytdagi Toshkent davlat konservatoriyasining dotsenti F.Abdurahimova tomonidan tuzilgan bo'lib, asosan dutorlar oilasiga mansub

cholg'ular – dutor prima, dutor alt, dutor sekunda, dutor bas, dutor kontrabas hamda rubob prima, qashqar rubobi, afg'on rubobi va doira cholg'ularidan, jami 13-14 kishidan iborat tarkibga ega edi. Qisqa vaqtdan keyin chang, nay va qo'shnay cholg'ulari qo'shilgan. Sozandalar asosan Toshkent davlat konservatoriyasi talabalari va bitiruvchilardan taklif etilgan. Ular Odiljon Nazarov, Rustam Karimov (qashqar rubobi), Ilhom Dehqonov (afg'on rubobi), Nazira Tursunova, Muhiddin Otaxo'jayev (prima rubobi), Farxod Rasulov, Madina Qurbonova, Sulton Qosimov (dutor), Rustam Jabborov (dutor kontrabas), Sa'dulla Muqimov (dutor bas), Alisher Ziyayev (doira).

Jamoa dastlabki repetitsiya mashg'ulotlarini Toshkent davlat konservatoriyasi qoshidagi cholg'ular eksperimental laboratoriyasi binosida, sovuq xonada boshlangan. Sozandalar hech qanday maoshsiz, biron-bir to'lovlarsiz o'z hohishlari bilan haftada ikki marta yig'ilib, mashg'ulot o'tkazishgan.

Bunday iqtisodiy nochor ahvoldagi "ishxona" ayrim sozandalarni qoniqtirmasligi tabiiy edi albatta, bu esa o'z navbatida sozandalar tarkibining tez o'zgarishiga, shu bilan birga tom ma'noda "saralanishi"ga olib keldi. Ya'ni jamoada faqat asl fidoiy sozandalarning jamlanishiga sabab bo'ldi. Aynan mana shu "saralangan" tarkib orkestrning kelajakda yutuqlariga zamin bo'lgan bo'lsa ajabmas. O'shanda orkestr, hatto hali o'zining mashg'ultolari uchun biron-bir doimiy manzilga ega bo'lmaganligi bois, dastlabki 5-6 yil davomida turli tashkilotlarning ko'magida har-xil joylarda repetitsiya qilishga majbur edi. Bunday sharoitda faqat fidoiy insonlarga o'z kasbiga, hunariga, ijodiga sodiq qolib ishlashi mumkin edi. Nihoyat, jamoa haqiqiy insonlardan, fidoiy sozandalardan iborat tarkibda shakllandi.

Albatta ijro dasturi hali unchalik boy bo'lmasada, uning rang-barangligi, qiziqarliligi, ommabopligi bilan e'tiborni tortardi. Dasturlarning muhim jihatlaridan biri, unda ham ko'p ovozli orkestr, ham unison ansambl ijrosida turfa asarlar mavjudligi bo'lsa kerak o'shanda. Konsertlarga tayyorlanayotganda albatta tinglovchilar auditoriyasi, ularning o'ziga xos tomonlari va cholg'u musiqasini qay darajada, yoki qanday musiqalarni qabul qila olishi kabi omillarni nazarda tutgan

holda dasturlar tuzilardi. Jamoa uchun asosiy mezon ijro darajasining yuqoriligi edi, bu esa albatta, konsertlar muvaffaqiyatini ta'minlab berardi. Har bir konsertdan keyin muntazam ravishda dirijor boshchiligida jamoa bilan ijodiy muhokama tashkil qilinishi, o'zaro ijodiy tandiq, fikrlar almashinishi, kamchiliklarini ochiq oydin e'tirof etilishi oxir-oqibat ularning bartaraf qilinishiga, qayta takrorlanmasligiga va yangi yutuqlarga erishishiga olib keladigan omillardan biri bo'lib xizmat qilardi.

Asta-sekin "So'g'diyona" o'zining konsertlarini nafaqat O'zbekistonda, balki chet ellarda ham namoyish eta boshladi. Ijodiy safarlarning dastlabkilarini Turkmanistonning Chorjou va O'zbekistonning Buxoro shahriga (1992 y.) borishdan boshladi.

Undan so'ng birin-ketin Qozog'iston (1995, 2008, 2010 y), Rossiya, (1993, 2008 y), Fransiya (1997 y), Misr Arab Respublikasi (1997, 1998 y), Janubiy Koreya (1996, 1997, 2008 y), AQSH (2002), Hindiston (2006) kabi mamlakatlarda turli xalqaro festivallar, tanlovlar, konsert dasturlarida muvaffaqiyat bilan qatnashib kelmoqda. Bulardan ayniqsa 1996 yilda Ispaniyaning Logrono shahrida bo'lib o'tgan XXX plektr musiqasi xalqaro festivalida "Gran-pri" sohibi, 2009 yilda AQShning Nyu-York shahrida o'tkazilgan "Golden-Trophy" xalqaro musiqiy yozuvlar tanlovida 1-o'rin va Oltin diplom, 2010 yilda Qozog'istonning Oqtyube shahrida o'tkazilgan "Jubanov ko'klami" xalqaro orkestrlar va ansambllar tanlovida I-o'rinni egallaganliklarini alohida ta'kidlash mumkin.

Orkestr ijodining o'tgan 26 yillik faoliyatida o'nlab yirik loyihalar, konsertlar katta muvaffaqiyatlar bilan amalga oshirib kelinmoqda. O'tgan vaqt ichida albatta jamoa tarkibi o'zgarib, yangilanib-yosharib kelmoqda. Quyidagi jadvalda jamoada shu davr mobaynida ijod qilgan sozandalar ro'yxati keltirilgan.

Cholg'u nomi	Sozandaning ismi, familiyasi	Ishlagan vaqti
Nay	Norboyev G'ofir	1992-2003 y.
	Do'simbetov Botir	2004-2011 y.

	To'rayev Bekzod	2011-shu kungacha
Qo'shnay	Mirbaratov Mirodil Toshpo'latov Abduxomid Risqimammedov Shuxrat Ro'ziyev Nasriddin	1992-1997 y. 1997-2005 y. 2005-2006 y. 2006-shu kungacha
Chang	Mutalov Dilshod Mahmudova Nodira	1992-2010 y. 2010-shu kungacha
Qonun	Shermatov Komil Tolipov Izzat	1999-2005 y. 2005-shu kungacha
Rubob Prima	Tursunova Nazira Azimxo'jayev Husan Otaxo'jayev Muxiddin Samadov Oybek Ibragimov Nodir Miskinov Otabek	1991-2005 y. 1991-1995 y. 1991-1997 y. 1998-2000 y. 2001-2011 y. 2011-shu kungacha
Qashqar Rubob	Nazarov Odil Karimov Rustam Yuldashev Ibrohim Hamroyev Shokir Nazarov Qosim	1991-shu kungacha 1991-1992 y. 1992-1994 y. 1994-1997 y. 1997-shu kungacha
Afg'on Rubob	Dehqonov Ilhom Shomurodov Oqil Jamoliddinov Alisher Hojinazarov Anvar Meliboyev Dilshod	1991-1997 y. 1993-1994 y. 1994-2012 y. 1998-2006 y. 2006-shu kungacha
Dutor	Rasulov Farhod Qurbonova Madina Qosimov Sulton Jabborova Gulnoza Karimjonova Durdona	1991-1992 y. 1991-1992 y. 1991-1998 y. 1994-2013 y. 1994-1999 y.

	Saparbayev Baxtibay Yunusov Ulug'bek	1991-1995 y. 1998-shu kungacha
Dutor bas	Muqimov Sa'dulla Turopov Zulxorbek Umarov Sherzod Jumayev Eldor	1991-1993 y. 1992-2005 y. 1993-2013 y. 2013-shu kungacha
Dutor Kontrabas – G'ijjak kontrabas	Jabborov Rustam Quvvatov Ilyos [Yaxshiboyev Vohid] Kubayev Dilshod	1991-1993 y. 1993-2000 y. 2000-2016 2016-shu kungacha
G'ijjaklar	O'rinboyev Kamoliddin Gapporov Farhod Tursunov Akmal Qoraboyev Abdumajid Qodirov Sanjar	2008-2009 y. 2009-2015 y. 2009-2015 y. 2013-shu kungacha 2014-shu kungacha
G'ijjak bas	Safarov Orzu	2009-shu kungacha
Zarbli Cholg'ular	Ziyayev Alisher Turaxanov Farhod Mansurov Abror Ubaydullayev Abdulla	1991-1993 y. 1993-2004 y. 2004-2012 y. 2012-shu kungacha

Shu davr mobaynida orkestr sozandalari hukumat unvonlariga sazovor bo'ldilar. Ulardan “O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan artist” unvoniga F.R.Abdurahimova (1997), G'.Norboyev (2001), K.Shermatov (2004), O.Nazarov (2007), “Nihol” – davlat mukofotiga U.Yunusov (2004), “O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan san'at arbobi” – F.R.Abdurahimova (2009).

Yuqorida jamoaning qo'lga kiritgan yutuqlari qisqa satrlarda takrorlashimiz, sozandalar ro'yxatini keltirib o'tishimizdan maqsad maqolamizning boshida

o'rtaga tashlagan savollarga javob topish, ularni tahlil qilishdan oldin orkestr faoliyati haqida muxtasar tasavvur hosil qilish edi.

Shunday qilib "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrining yutuqlari garovi bo'lgan omillarga to'xtalib o'tsak. Ulardan dastlabkisi va asosiysi bu – rahbar, dirijor, uning ijodiy salohiyati, ishga munosabati, yondashuvi, ishni tashkil qilishi va konsert faoliyatini to'g'ri olib borish va dasturlarni to'g'ri tuza bilish kabi qobiliyatlardir. Aytib o'tilgan sifatlarning barchasi "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestri dirijori F. Abdurahimovada mujassam desa mubolag'a bo'lmaydi.

Chunki F. Abdurahimova avvalambor inson sifatida, mutaxassis sifatida ishga munosabatida halolligi, qat'iyligi, fidoiyligi kabi ko'plab sifatlari bilan jamoaga shaxsiy namuna ko'rsatadi. Shu bilan birga sozandalarga qo'yiladigan talablarning to'g'riligi va haqqoniyligi jamoaning ishga bo'lgan munosabatini to'g'ri shakllanishiga olib keladi. Ishdagi aniqlik, ishni rejalar asosida tashkil qilinishi, belgilangan vazifalarni o'z vaqtida bajarilishini talab qilinishi orkestr ijodiy samaradorligini va professional darajasini ta'minlab beradi. Sozandalarning ijro texnikasi va ijro mahoratini doimiy nazorat qilib bo'rish dirijorning – F. Abdurahimovaning asosiy talablaridan biridir.

To'g'ri tanlangan dastur konsert muvaffaqiyatini ta'minlaydigan omillardan biri ekanligi ma'lum. "So'g'diyona" kamer orkestri dirijorini bugungi kunda eng yaxshi konsert dasturlarini tuza oladigan eng yaxshi dirijorlardan biri deb hisoblash mumkin. Chunki ijodiy jamoalar bilan muntazam faol konsert ijrochilik faoliyati olib borganligi natijasida yetarli tajriba to'plangan. Har bir konsert dasturi puxta o'ylangan holda – har tomonlama ko'rib, jamoa bilan muhokama qilingach, tasdiqlanadi va keying ishlar davom ettiriladi.

Bulardan tashqari F. Abdurahimova har bir sozandaga induvidal yondashish, uni muntazam nazorat qilish, ayniqsa jamoa tarkibi o'zgarib, "yosharib" borayotgan paytda, sozandalar, xususan, yoshlar bilan ishlash, ularning o'sishiga, jamoa ijrosiga ko'nikishida, pirovardida yuqori darajadagi jamoaviy ijroning shakllanishiga alohida e'tibor bilan qaraydi.

Asosiy omillarning navbatdagisi – orkestrdagi sog'lom ijodiy muhit. Bu eng asosiy omillardan bo'lib, orkestrda ijod uchun, shug'ullanish - o'z ustida ishlash uchun barcha sharoitlar yetarli. Ushbu jamoada dirijor va sozanda, shuningdek, cholg'uchilarning o'zaro bir-birini to'g'ri tushunishi, ijodiy jarayonda bo'ladigan o'zaro fikr-mulohazalar va takliflarning to'g'ri qabul qilinishini kuzatish mumkin. Ayniqsa, rahbarning sozandalar shaxsiy hayotlari bilan yaqindan tanishligi, ulardan hech bir yordamini ayamasliklari, repetitsiya jarayonlari esa ijodiy izlanuvchanlik ruhida o'tkazilishi tahsinga sazovordir. Bundan tashqari, orkestr repetitsiyasida dirijor sozandalarga o'z fikr, mulohazalarini va takliflarini bimalol bildirishlariga izn berishi va ularni inobatga olishi ko'p orkestr jamoalarida kuzatilmaydigan holatlardan biridir. Bir so'z bilan aytganda, jamoa a'zolari orkestr repetitsiyasiga shunchaki ishga boorish uchun, yoki maosh olayotganligi uchun majburan emas, balki aynan ijod qilish uchun, o'z hohishi bilan asarlar ustida ishlash uchun keladi. Aynan mana shu narsa repetitsiya jarayonlarining samarali bo'lishini ta'minlaydi. Ijodiy muhit sabab sozandalar o'z ustida muntazam ishlab boradilar. Ayniqsa yangi asar ustida ishlanganda, cholg'uchilar tashabbus ko'rsatib, shu asarni to'laqonli ijrosini ta'minlaydigan ijro shtrixlari, usullari qidirib topilib, birgalikda sozandalar bir to'xtamga kelgan holda ijro etishlari muhim jihatlardandir.

Biz asosiy urg'u bermoqchi bo'lgan omillardan yana biri, bu – jamoa ijro uslubining o'ziga xosligi, sozandalarning ijrochilik mahorati va turli uslublarni uyg'unlashtirganligidir. Ma'lumki, bugun O'zbekistonda cholg'u ijrochiligida ikki yo'nalish – an'anaviy, hamda kompozitor asarlarini nota asosida ijro etadigan yo'nalish mavjud. Har ikki yo'nalish ham o'ziga xos murakkablikka, ijro uslublariga, ijrochilik maktablariga ega. Sozandalar asosan ikki yo'nalishdan biriga ixtisoslashgan bo'ladi. Hozirgi kunda O'zbekiston Davlat Konservatoriyasida “an'anaviy ijrochilik”, hamda “xalq cholg'ularida ijrochilik” kafedralarida ikki yo'nalish bo'yicha mutaxassislar tayyorlanmoqda. “So'g'diyona” kamer orkestri sozandalari asosan nota asosida chalish yo'nalishi bo'yicha ixtisoslashgan bo'lsada, ularga xos bo'lgan xususiyatlardan yana biri, bu – ularning har ikki yo'nalishda birdek ijro eta olishlaridir. Ya'ni ham ko'p ovozli orkestr ijrochiligida,

ham unison ansambl ijrochiligida birdek mahorat bilan ijro etishidir. Bu xususiyat haqiqatdan ham murakkab bo'lib, buning uchun ko'p shug'ullanish, ko'p musiqa tinglash, har ikki yo'nalishga xos ijro ko'nikmalarini o'zlashtirish talab etiladi. Masalan, an'anaviy asarlar ustida ishlaganda "kashish", "molish", "sayqal", "terl" kabi asosiy musiqiy bezaklarni o'zlashtirish, ularning sadolanish davomiyligini, miqdorini va dinamikasini to'g'ri tanlay bilish, tovush kuchini boshqara olish kabiko'nikmalarini o'zlashtirish talab etiladi. Orkestr sozandalari orasida bu ko'nikmalarni mukammal egallagan tajribali cholg'uchilar mavjud bo'lib, ular yosh sozandalar bilan har bir asar ustida, har bir shtrix ustida erinmay alohida ishlaydilar. Va natijada mukammal ansambl ijrosiga erishiladi.

Endi gap ikki yo'nalishdagi asarlarni bitta konsert dasturida ketma-ket ijro etish masalasida qoladi va bunda cholg'uchi asardan asarga qayta moslashish ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak. Buning uchun avvalo muayyan asarni to'liq anglagan, idroklagan bo'lishi va ishga ma'suliyat bilan yondoshgan holda diqqatni jamlay olgan bo'lishi muhim. Aynan shu jihatlar "So'g'diyona" kamer orkestri sozandalarida yillar davomida shakllangan bo'lib, bu jihatlar konsert faoliyatida o'z samarasini bermoqda.

“SO’G’DIYONA” O’ZBEK XALQ CHOLG’ULARI KAMER ORKESTRINING SOZANDALARI HAQIDA

“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestri jamoasi

Avvalambor har bir orkestr musiqachilarsiz bo’lmaydi. Chunki, sozandalarning ijro vositasi cholg’ulari bo’lsa, dirijorning ijro vositasi bu – orkestr

musiqachilaridir. Shu nuqtai nazardan biz orkestr cholg'uchilari ya'ni, aynan, "So'g'diyona" kamer orkestrining ijrochilari haqida to'xtalib o'tishni joiz deb topdik. Yuqorida qayd etganimizdek, ushbu orkestrning ulkan yutuqlarga erishishi, bugungi kundagi mavqei o'z-o'zidan bo'lib qolmagan. Orkestrning badiiy rahbari va dirijori F. Abdurahimovanning musiqiy asarlarning talqinini ochishda uning fikrlarini, ichki dunyosini his qilib, u bilan yelkama-yelka turib, fidoyilik ko'rsatgan ijrochilarning hayoti va ijodiy faoliyati haqida to'xtalib o'tmoqchimiz.

TO'RAYEV BEGZOD ABDURASHIDOVICH (NAY)

To'rayev Begzod Abdurashidovich 1986 yilda Surxondaryo viloyati, Uzun tumanida tug'ilgan. 1997-2002 yillarda R. Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktab internatida "dutor bas" cholg'usi bo'yicha o'qigan. 2002-2005 yillarda nay cholg'usi yo'nalishi bo'yicha O'zbekiston davlat konservatoriyasi qoshidagi "Iqtidorli bolalar akademik litseyi"da ta'lim olgan. 2005-2009 yillarda esa O'zbekiston davlat konservatoriyasini bakalavriat boshqichini tamomlagan.

To'rayev Begzod Abdurashidovich xalq cholg'ulari orasida o'tkazilgan Respublika va Xalqaro tanlovlar sovrindori. Shulardan respublika miqyosida o'tkazilgan tanlovlar (Namangan-2003, Toshkent-2004, Buxoro-2005)da

g'oliblikni qo'lga kiritgan. Xalqaro miqyosdagi tanlovlardan 2006 yil Qozog'istonning Astana shahrida o'tkazilgan Qurmang'ozini nomli tanlovda g'olib bo'lgan. Rossiyada bo'lib o'tgan "Baykal kubogi" xalqaro tanlovida g'oliblikni qo'lga kiritgan.

To'rayev Begzod Abdurashidovich "Yangi nomlar-2007" fondining stipendianti va sertifikati bilan taqdirlangan. 2010-yil Janubiy Koreyada o'tkazilgan "C.P.I" dasturida ishtirok etgan. 2009-yildan buyon "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda.

RO'ZIYEV NASRIDDIN SABRIYEVICH (qo'shnay, surnay)

Ro'ziyev Nasriddin Sabriyevich 1954 yilda Buxoro viloyatining Buxoro shahrida tug'ilgan. 1971-1975 yillarda Buxoro musiqa bilim yurtida o'qigan. O'qishni tamomlab, 1975-1980 yillarda Toshkent Davlat Konservatoriyasida o'qigan.

Ro'ziyev Nasriddin Sabriyevich Respublikada o'tkazilgan festival va tanlovlar sovrindori. Shu bilan birga dunyoning turli davlatlari bo'lgan gastrollarda qatnashga. Jumladan, AQSH, Turkiya, Koreya, Rossiya, Qozog'iston, Hindiston va boshqalar.

AQSHda bo'lib o'tgan gastrol safarida Mustafo Bafoyevning "Buxorocha konsert"ining birinchi ijrochisi. Uning ijrosi ostida yigirmadan ortiq asarlar O'zbektelevideniya oltin fondida saqlanadi.

2006-yildan buyon "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. U shu bilan birga, Toshkent Madaniyat kollejida o'qituvchi vazifasida ishlamoqda.

MELIBOYEVA NODIRA QAHRAMONJONOVA (chang)

Meliboyeva Nodira Qahramonjonova 1989 yil Toshkent shahrida tug'ilgan. 2004-2007 yillarda Hamza Hakimzoda Niyoziy nomidagi Respublika musiqa kollejida o'qigan. 2007-2011 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasi "xalq cholg'ularida ijrochilik" kafedrasida chang mutaxassisligi bilan birga kompozitorlik san'ati mutaxassisligi bo'yicha bakalavr bosqichini tamomlagan. 2013 yilda magistratura bosqichini tugatgan.

Meliboyeva Nodira Qahramonjonova Respublika va Xalqaro tanlovlar sovrindori. Respublika "Tasanno" mukofoti sohibasi. 2006, 2007, 2009 yillarda respublika tanlovlarida g'oliblikni qo'lga kiritgan. Xalqaro miqyosdagi tanlovlardan 2010 yil Rossiyada bo'lib o'tgan "Baykal kubogi" xalqaro tanlovida g'oliblikni qo'lga kiritgan.

2010-yildan buyon “So’g’diyona” xalq cholg’ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. U shu bilan birga, Toshkent shahridagi 20-sonli bolalar musiqa maktabida ishlab kelmoqda.

IZZATILLA TOLIPOV HUSNIDDINOVICH (qonun)

Izzatilla Tolipov Husniddinovich 1987 yilda Toshkent viloyatida tug’ilgan. 2006 yilda Hamza Hakimzoda Niyoziy nomidagi Respublika musiqa kollejini chang va qonun mutaxassisliklari bo’yicha tamomlagan. 2006 yilda O’zbekiston davlat konservatoriyasining bakalavr bosqichiga qabul qilingan.

Izzatilla Tolipov Husniddinovich xalq cholg’ulari orasida o’tkazilgan Respublika va Xalqaro tanlovlar sovrindori. Shulardan respublika miqyosida o’tkazilgan tanlovlar (Namangan-2003, Toshkent-2004, Buxoro-2005)da g’oliblikni qo’lga kiritgan. Xalqaro miqyosdagi tanlovlardan 2006 yil Qozog’istonning Astana shahrida o’tkazilgan Qurmang’ozi nomli tanlovda g’olib bo’lgan. 2007 yilda Rossiyada bo’lib o’tgan “Baykal kubogi” xalqaro tanlovida g’oliblikni qo’lga kiritgan.

Izzatilla Tolipov Husniddinovich “Yangi nomlar-2007” fondining stipendianti va sertifikati bilan taqdirlangan. 2010-yil Janubiy Koreyada oʻtkazilgan “C.P.I” dasturida ishtirok etgan. 2006-yildan buyon “Soʻgʻdiyona” xalq cholgʻulari kamer orkestrida ishlab kelmoqda.

ODILJON NAZAROV FOZILJONOVICH (qashqar rubobi)

Odiljon Nazarov Foziljonovich 1964 yil Fargʻona viloyatning Rishton tumanida tugʻilgan. 1984-1988 yillarda Fargʻona musiqa bilim yurtida qashqar rubobi sinfida oʻqigan. 1988-1993 yillarda Oʻzbekiston davlat konservatoriyasida tahsil olgan.

Respublika tanlovlari sovrindori (1986, 1992 y.). 2007 yilda Moskva shahrida oʻtkazilgan xalqaro “Yangi nomlar” dasturida sertifikat bilan taqdirlangan. 1991-yildan buyon “Soʻgʻdiyona” xalq cholgʻulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. Shu bilan bir qatorda hozirda Oʻzbekiston davlat konservatoriyasining professori lavozimida ishlaydi. Konservatoriyaning talabalariga qashqar rubobi sirlarini oʻrgatib kelmoqda.

Odiljon Nazarov O'zbekiston musiqasini rivojlanishida va xalqaro miqyosda tanilishida qo'shgan ulkan hissasi uchun 2007 yilda "O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist" unvoni bilan taqdirlandi.

QOSIMJON NAZAROV POZILJONOVICH (qashqar rubobi)

Qosimjon Nazarov Poziljonovich 1978 yil Farg'ona viloyati, Rishton tumanida tug'ilgan. 1996 yilda qashqar rubobi mutaxassisligi bo'yicha R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa internat maktabini tugatib, 1996-2001 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasida qashqar rubobi mutaxassisligi bo'yicha o'qigan. 2003 yilda magistratura bosqichini tamomlagan.

Qosimjon Nazarov Poziljonovich 1997 yil Samarqand shahrida o'tkazilgan "Respublika yosh ijrochilar" ko'rik-tanlovida g'oliblikni qo'lga kiritgan.

1997-yildan buyon "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. U shu bilan birga, Toshkent Madaniyat kollejida o'qituvchi vazifasida ishlamoqda.

MELIBOYEV DILSHOD ALIJONOVICH (afg'on rubobi, ud)

Meliboyev Dilshod Alijonovich 1986 yilda Farg'ona viloyati Uchko'prik tumanida tug'ilgan. 1997-2005 yillarda R.Glier nomidagi respublika ixtisoslashtirilgan musiqa internat maktabida afg'on rubobi mutaxassisligi bo'yicha ta'lim olgan. 2005-2009 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasining bakalavr bosqichini hamda 2009-2011 yillarda magistratura bosqichini tamomlagan.

2007 yilda Moskva shahrida o'tkazilgan xalqaro "Yangi nomlar" dasturida sertifikat bilan taqdirlangan. 2008 yilda respublika "Tasanno" mukofoti sohibi bo'lgan.

2006-yildan buyon "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. U shu bilan birga, Toshkent shahridagi 20-sonli bolalar musiqa maktabida ishlab kelmoqda.

ULUG'BEK YUNUSOV ABDUHOSHIMOVICH(dutor, tanbur)

Ulug'bek Yunusov Abduhoshimovich 1994-1997 yillarda Hamza Hakimzoda Niyoziy nomidagi Respublika musiqa kollejini dutor va tanbur mutaxassisliklari bo'yicha tamomlagan. 1999-2003 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasining bakalavr bosqichini tamomlagan. 2005 yilda magistratura bosqichini tamomlagan.

Ulug'bek Yunusov Abduhoshimovich respublika tanlovlari g'olibi. U 1997 yil Namanganda, 1999 yil Qarshida, 2000 yil Toshkentda o'tkazilgan tanlovlarda golib bo'lgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni bilan tashkil qilingan "Nihol" davlat mukofoti sovrindori. 2007 yilda Moskva shahrida o'tkazilgan xalqaro "Yangi nomlar" dasturida sertifikat bilan taqdirlangan.

1998-yildan buyon "So'g'diyona" xalq cholg'ulari kamer orkestrida orkestr ijrochisi va solisti sifatida ishlab kelmoqda. U shu bilan birga, Toshkent Madaniyat kolleji hamda O'zbekiston davlat konservatoriyasida o'qituvchi vazifasida ishlamoqda.

QODIROV SANJAR ALISHER O'G'LI (g'ijjak)

Qodirov Sanjar Alisher o'g'li 1994- yil 13- oktabr kuni Toshkent shahar Bektemir tumanida tug'ilgan. Qodirov Sanjar 1993- yilda R. Glier nomli RIMALni bitirib, O'zbekiston Davlat Konservatoriyasiga imtiyozli ravishda talabalikka qabul qilindi.

2013-yilda Ukrainadagi Yalta shahrida o'tkazilgan "Qirm bahori" ko'rik-tanlovida 3- o'rin sovrindori bo'lgan.

2016-yilda "So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestriga ijrochi sifatida taklif qilingan.

KUBAYEV DILSHOD ILYOS O'G'LI (qobuz kontrabas)

Kubayev Dilshod Ilyos o'g'li 1994- yil 1- yanvar kuni Jizzax Viloyati Zarbdor tumani, Bo'ston shaharchasida tug'ilgan. 2005- yil R. Glier nomidagi RIMALning 5- sinfiga qabul qilingan. 2013- yilda R. Glier nomidagi RIMALni bitirib, imtiyozli ravishda O'zbekiston Davlat Konservatoriyasiga o'qishga qabul qilingan.

2013-yilda Ukrainadagi Yalta shahrida o'tkazilgan "Qirm bahori" ko'rik-tanlovida 3- o'rin sovrindori va shu yilning o'zida O'zbekistonda o'tkaziladigan "Yosh ijrochilar" Respublika ko'rik-tanlovida 1-o'rin egallagan.

2016-yilda "So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestriga ijrochi sifatida taklif qilingan.

“SO’G’DIYONA” O’ZBEK XALQ CHOLG’ULARI KAMER ORKESTRINING FAOLIYATIDA O’ZBEK KOMPOZITORLARINING IJODIY HAMKORLIGI

DILOROM SAYDAMINOVANING “SO’G’DIYONA” ORKESTRI BILAN IJODIY HAMKORLIGI

San’atdagi yangi yo’nalish va uslublar haqiqiy ijodkorlarning g’oyalari mushtarakligida yuzaga keladi. Musiqiy tilni yangilash, zamonaviy ifoda vositalarini topish yo’lidagi tinimsiz izlanishlar ijodkorlarni o’zaro jipslashtiradi. Iste’dod egalari dunyoni teran anglashga, uning voqeliklarini san’at asarlarida yuqori badiiy darajada ifoda etishga intiladilar. Ana shunday tom ma’nodagi ijodkorlar sirasiga kompozitor Dilorom Ahmatovna Saydaminova va dirijor Firuza Ravshanovna Abdurahimova kiradi. Ularning ijodiy g’oyalari bir-biriga hamohang bo’lib, “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestri ijrochilari ularni tinglovchilarga yetkazib berishga xizmat qiladi.

D.A.SAYDAMINOVA → SO’G’DIYONA ← F.R.ABDURAHIMOVA

Zero, har bir kompozitor asarining taqdirini ma’lum darajada ijrochi belgilaydi desak, mubolag’a bo’lmaydi. Boisi, kompozitor ijodiy g’oyasini asarga ko’chiradi, ijrochi esa, kompozitor va tinglovchi o’rtasida bamisoli ko’prikdir. Ana shu shu ko’prikning qanchalik tog’ri, mustahkam qurilishi ko’p jihatdan kompozitor va ijrochining bir-birilarini tushunishlariga bog’liq.

O’zbekiston kompozitorlik ijodiyotining yorqin vakillaridan biri D.Saydaminova zamonaviy o’zbek musiqiy tilini yangilash yo’lida shaxdam qadamlar bosib, davr bilan hamnafas asarlar yaratmoqda. Eng muhimi, D.Saydaminovanning ijod mahsullari milliy an’analarga tayanadi. Uning ijodida milliylik va umuminsoniylik tamoyillarining uyg’unligining yangicha talqinini kuzatish mumkin. Shu o’rinda “So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer

orkestri badiiy rahbari va bosh dirijori F.Abdurahimova jamoani tuzar ekan, eng avvalo milliy qadriyatlarni tiklashni, xalq cholg'ularida ijro etishning yangi yo'llarini izlab, uni rivojlantirishni, qolaversa, keng ma'noda milliylik va umuminsoniylikni uyg'unlashtirishni maqsad qilganini e'tirof etish joiz. D.Saydaminova va F.Abdurahimova ijodiy g'oyalarining bir-biriga yaqinligi, ularning hamkorlikdagi asarlariga yanada boqiylik bag'ishlaydi. Ular milliylikni umuminsoniylik darajasiga ko'tarish yo'lida tinimsiz izlanishdalar. Ana shu yuksak g'oyalar "Yuksak bilimli va intellectual rivojlangan avlodni tarbiyalash – mamlakatni barqaror taraqqiy ettirish, modernizatsiya qilishning eng muhim sharti" mavzusidagi xalqaro konferensiyada ham ko'tarilgani bejiz emas. Zero, O'zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti I.Karimov ta'kidlaganidek, "milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirish zarurligini anglab yetgan, zamonaviy bilim, intellectual salohiyat va ilg'or texnologiyalarga ega odamlargina rivojlanish borasida o'z oldiga qo'ygan strategik maqsadlarga erisha oladi".

D.Saydaminova ijodi bilan yaqindan tanish bo'lgan F.Abdurahimova yangi uslub va yo'nalishidagi asarni ijro etishni ko'zlagan edi. D.Saydaminova uch asr – "Tush manzalari" (2004), "Sarob" (2005), va "Mag'rib va Mashriq" devoni (2008) ni "So'g'diyona" ijrochilarga taqdim etdi. Bu haqida u quyidagilarni hikoya qiladi: "Orkestr rahbari F.Abdurahimova mendan asar yozib berishimni iltimos qilganida juda uzoq o'yladim. Chunki, bu jamoa mening kompozitorlik uslubimni qay tariqa eta olarkin? Degan savol qiynardi". Avvaliga ishni qanday boshlash kerakligini uzoq o'ylagan kompozitor, o'z yo'li, o'z yozuv uslubidan voz kechmaslikka ahd qildi. D.Saydaminova "So'g'diyona" uchun mutlaqo yangicha uslubdagi asar yaratib berishni maqsad qildi. Ilk asar "Tush manzaralari" ijrochilar uchun haqiqiy yangilik bo'ldi. Garchand, ular bu yo'nalishdagi musiqa bilan tanish bo'lsalarda, o'zlari ijro etib ko'rmagan edilar. Shunga qaramay, bir necha mashg'ulotlar davomida kompozitor va yuqori professional jamoa til topishib ketishdi. Natijada, ijodkorning asosiy g'oyasini anglab, tinglovchilarga yetkazib berishga muvaffaq bo'ldilar.

“O‘zbek cholg‘ularida ijro etish imkoniyatlari cheksiz, deb o‘ylayman. Ularning tarovati, jozibasini jahonga ko‘z-ko‘z qilsak arziydi” – deydi kompozitor. “Sarob” asarida cho‘lga borib qolgan Insonning ichki kechinmalari, ruhiy holati aks ettirilgan. “Bu manzarani menga tasvirlab berishganida, asar yaratish g‘oyasi tug‘ildi. Kompozitorlik texnikasining eng zamonaviy uslubi yordamida ushbu holatni gavdalantirdim”. Asarning yaratilishiga ijodkorning ezoterika ilmiga qiziqishi ta’sir qilgan. Ma’lumki, ushbu ilm Inson va borliq, koinotning o‘zaro bog‘liqligini o‘rganadi. Ana shundan kelib chiqib, cho‘lda yolg‘iz qolgan Inson iztirobini tasvirlaydi. Ta’kidlash o‘rinliki, D.Saydaminova so‘ngi yillardagi ijodida Insonning ichki holatini aks ettirishga katta ahamiyat qaratilgan. Mazkur asarning partiturasini xalq cholg‘ulari kamer orkestri uchun yaratilgan yangi zamonaviy yo‘nalishdagi ilk partituralardan ekani e’tiborni tortadi. Kompozitor ijrochilar uchun maxsus ko‘rsatmalarni alohida yozib qoldirgan. Jumladan, “Tremolo barcha cholg‘ular uchun o‘ta mayda”, “plec. – dutorchilar mediator yordamida mayda tremoloni bajaradi”, “pizz. deka atrofida, xuddi mayda yomg‘ir singari” va h.k. Bugungi kunda jahon musiqa san’ati xususan, Xitoy, Yaponiya kompozitorlari yaratgan asarlarida ham milliy cholg‘ularda yangi ijro uslublarini kashf etishga harakat namoyon bo‘lmoqda. Bu cholg‘ular uchun yaratilgan zamonaviy asarlar kompozitsion yozuv uslubi jihatidan yangidir. Shu bois, hamyurtimiz D.Saydaminovanning bu yo‘nalishdagi izlanishlari taqsimga sazovordir. Shu bilan birga, XX asrda shakllangan sonorika (lot. sonorous – jarangdor, shovqin) uslubi ham kompozitor tomonidan izchil qo‘llaniladi.

Buyuk nemis shoiri Gyotening “Mag‘rib va Mashriq” devoni kompozitorga ilhom bag‘ishlab, natijada ushbu devonga musiqa yaratildi. Unda bosh qahramonlar suxondonlar bo‘lib, musiqada aniq melodic rivojlanish kuzatiladi. Bu asarda matn ustuvorlik qilib, sonorik uslubdan mutlaqo foydalanilmagan.

Zamonaviy san’atimizning fidoyilari D.Saydaminova va F.Abdurahimova biz bilan suhbatda – “Yurtimizda “Ilhom XX” zamonaviy musiqa festivali o‘tkazilgan yillari ijodkorlarimiz dunyoqarashi kengayib, yangicha uslublardagi asarlar yaratila boshlandi. Bunga misol tariqasida, M.Bafoyev, H.Rahimov,

A.Mansurov asarlarini keltirish mumkin. Ijrochilarda yangi ijro usullarini izlashga qiziqish ortdi. O'ylaymizki, festivalni yana tiklash zamonaviy san'atimiz uchun o'ta foydali bo'lar edi".

Ta'kidlash joizki, bugungi kunda D.Saydaminova va F.Abdurahimova ijodiy yetuklik pallasidadirlar. D.Saydaminovanning har bir asari avvalgisidan farq qilib, hatto o'z ijodida ham takrorlanmaslikka harakat qilmoqda.F.Abdurahimova esa, "So'g'diyona" orkestri bilan qator konsertlarda qatnashib, milliy musiqamiz qatori yangi zamonaviy partituralarni targ'ib etib, tinglovchilarga yetkazib berish yo'lida tinimsiz ishlamoqda.

Milliy va umuminsoniy tamoyillarni uyg'unlashtirishga intilayotgan ikki ijodkorD.Saydaminova va F.Abdurahimova ijodiy hamkorligi yana davomiyligiga umid bog'laymiz. "So'g'diyona" jamoasi esa, yuksak g'oyalarni tarannum etishga uzoq yillar davomida xizmat qilaversin!

M.OTAJONOVNING "SO'G'DIYONA" ORKESTRI BILAN IJODIY HAMKORLIGI

Bugungi kunda "So'g'diyona" repertuaridan Sharq va G'arb xalqlarining turli milliy uslub va yo'nalishlariga xos musiqasi bilan birga o'zbek kompozitorlarining asarlari ham yetakchi ahamiyat kasb etadi.

Erkin ijodkor F.Abdurahimova – yangi loyihalarni amalga oshirish uchun zamondosh o'zbek kompozitorlarini hamkorlikda ijod etishga jalb qilgan. Bu kompozitorlardan biri – Muhammad Otajonovdir. U 50 dan ortiq turli millat kuy qo'shiqlarini maxsus "So'g'diyona" orkestri uchun biror yozuvdan notaga olish, moslashtirish, qayta ishlash, cholg'ulashtirish, aranjirovka qilish kabi vazifalarni mohirona amalga oshirdi. Muhammad Otajonov qisqa muddatda topshirilgan musiqa asarini partitura holida tayyorlab berishi orkestr rahbari uchun juda muhim edi.

Kompozitorning mutloq eshitish qobiliyati va orkestr cholg'ulari xususiyatlarini mukammal darajada bilishi, asarni klavirsiz, birdaniga partitura

shaklida yoza olishiga imkon bergan. Bu noyob qobiliyati yordamida qator o'zbekcha, ruscha, isroil xalq qo'shiqlari, pokistoncha, hind ashulalar, shuningdek, polyak, ozarbayjon, qozoq xalq qo'shiqlarini notaga oldi va orkestrga moslashtirdi.

Muhammad Otajonov bilan "So'g'diyona" orkestrining yana bir hamkorlik yo'nalishlaridan biri – u kompozitor sifatida orkestr uchun maxsus asarlar yaratishi bo'ldi. Kompozitorning "Fantaziya", "Farg'ona ruboiysi", "Mavrigiy" kabi asarlari "So'g'diyona" orkestriga bag'ishlangan.

So'nggi yillarda yaratgan yirik shakldagi musiqiy sahna asari "Diaglessa" ham maxsus "So'g'diyona" uchun mo'ljallangan bo'lib, XXI asr talablariga xos bo'lgan turfa yangi janr va shakllarda eksperimental izlanishlar, har xil san'atlarning sintezlashuvi jarayonida yuzaga keldi.

Mazkur musiqiy kompozitsiyaning adabiy muallifi – To'lqin Normuhammad "Diaglessa" kattalar uchun falsafiy ertak asarini 2009 yilda nashr etgan. Bu kichkina ertakning chuqur falsafiy mazmunidan ta'sirlangan orkestr rahbari uni musiqiy variantini yaratish g'oyasini o'ylay boshlaydi. Uning uchun musiqa yozish taklifini Firuza Ravshanovna aynan Muhammad Otajonovga bildirishi ham tasodif emas. Kompozitorning yorqin tasviriy bo'yoqlarga boy musiqiy tili va o'ziga uslubi g'oya muallifini o'ziga jalb etgan edi.

Muhammad Otajonov garmoniyasidagi tembr bo'yoq vositalariga bo'lgan original yondoshuv uning ilk ijodiy davrida yozilgan qo'shiqlari, kamer asarlari va fortepiano uchun miniatyura asarlarida ham yaqqol sezilib turadi. Umuman Otajonov fransuz adabiyoti va she'riyatiga ixlosmandligi, musiqa san'atidan tashqari tasviriy san'at turlarini yaxshi tushunishi, uni qandaydir ma'noda fransuz impressionistlari ijodi bilan ham yaqinlashtiradi. Ayniqsa uning fortepiano uchun "Voyage" (fransuz tilida "Sayohat") yoki "Иллюзии" ("Hayoliy taassurotlar") asarlari bunga yorqin misol bo'la oladi.

Iste'dodli kompozitor "Diaglessa" uchun musiqa yozish taklifidan ilhomlanib, bu ajoyib va qiziqarli g'oyani juda qisqa vaqt ichida yozib topshirdi. M.Otajonovning "Diaglessa" asari asosida xalq cholg'ularining tembr xususiyatlari va ijro imkoniyatlari butkul yangicha shaklda jarangladi.

“Diaglessa” 2009 yil 5 oktabrda O‘zbekiston davlat konservatoriyasining Katta zalida muvaffaqiyat bilan qarshi olindi. Ushbu muhim sanada asar partiturasining taqdimotini nishonlashga ulgurdilar. Premyeraga yig‘ilgan katta auditoriya konsert spektaklni tinglash bilan birga, F.Abdurahimovanning maxsus redaksiyasi asosida nashr etilgan (“Nihol” nashriyoti, 2009) “Diaglessa” partiturasini bilan tanishish imkoniyatiga ham ega bo‘ldilar.

Ushbu musiqiy kompozitsiya syujet taraflama bir-biri bilan bog‘liq bo‘lgan 14 ta mustaqil qismlardan iborat. Umumiy sahna asarlariga xos dramaturgic qonuniyatlar mazkur asarda ham saqlanib qolgan bo‘lib, unda aniq uch qismlilik sezilib turadi. Asar ekspozitsiya, rivojlov, kulminatsiya va yakuniy qismlarini o‘z ichiga oladi. Unda markaziy o‘rin Diaglessa (№7) bo‘lib, ungacha bo‘lgan nomerlar dramaturgic rivojlovni tashkil etadi.

Kompozitsiyaning ekspozitsion qismida ertak obrazlari birin-ketin o‘zlarining leytmavzulari bilan paydo bo‘ladilar va Diaglessaga bag‘ishlangan sahnada musiqiy dramaturgiya asosiy avj nuqtasiga yetadi. Ibratomuz hayotiy maslahatlar ertakda o‘simliklar tili bilan so‘zlanadi.

“Diaglessa” partiturasining yana bir o‘ziga xosligi, kompozitorning individual qalamiga mansub bo‘lgan musiqiy ifoda vositalaridir. Har bir qahramonni tasvirlovchi kuychan leytmavzular, musiqada ertak muhitini yaratuvchi peyzajli koloristik effektlar, voqealarning dramaturgic rivojini tasvirlash uchun kompozitorning tembr xususiyatlarga alohida urg‘u beruvchi garmoniyalari tinglovchida yorqin taassurot qoldiradi. Bularning barchasi o‘zbek xalq cholg‘ularining boy tembr bo‘yoqlari yordamida ustalik bilan ifoda etilgan.

Asarda nay, chang, qonun, afg‘on rubobi, dutor bas va zarbli cholg‘ular partiyasi faol ishtirok etadi. Musiqiy lavhalardagi doimiy kayfiyatning o‘zgarib turishi esa tinglovchi e‘tiborini o‘zidan aslo qochirmaydi.

Respublika va xalqaro tanlovlarning g‘oliblaridan tarkib topgan “So‘g‘diyona” sozandalar ijodiy jamoasi – murakkab passajlarni mukammal ijro etishi bilan asar muvaffaqiyatini ta‘minladilar. Aslida har bir yangi asarni taqdim etishdan maqsad tinglovchini faqat chiroyli musiqa va boshqa san‘at turlari bilan

bahramand etishdan tashqari, ana shu kuchli vositalar orqali inson tafakkurini o'zgarirish, uni ezguliklar sari yetaklashdan ham iboratdir.

M.BAFOYEVNING “SO’G’DIYONA” ORKESTRI BILAN IJODIY HAMKORLIGI

Mustaqillik davri mobaynida o'zbek musiqa san'ati rivojida samarali ijod qilayotgan yetakchi kompozitorlardan biri M.Bafoyev “So'g'diyona” milliy cholg'ular kamer orkestri repertuarining ko'pgina asarlari yaratuvchisidir. Asosan asarlar orkestr taklifi, iltimoslariga binoan yaratilgan bo'lib, g'oyasi ko'pincha orkestr dirijori Abdurahimova Firuza Ravshanovna tomonidan belgilanadi.

Kompozitorning o'zi g'ijjak cholg'usi ijrochisi bo'lgan va shu bilan birga D.Zokirov nomidagi ansamblga ko'p yillar davomida rahbarlik qiladi. Shu bilan birga ansamblga qator asarlar yaratgan. Bu esa M.Bafoyevning milliy cholg'ular orkestrining tilini tushunishga, asar yozganda ham qiyinchiliksiz mukammal matoni kashf etishga imkon yaratadi. Asosan asarlari aniq klassik janrlar chegarasida yozilgan bo'lib, dramaturgiya jihatidan aniqlik, tuzilmalar puxtaligi alohida ajralib turadi.

M.Bafoyevning orkestr uchun maxsus yaratilgan asarlari ichida “Buxorocha” (1999), “Abadiyat” (2007) konsertlari, “Uyg'onish” fantaziyasi, “Sayohatnoma” (2005) konsert-fantaziyasi, “Chanqovuz usullari” (2000), “To'yona” (2011) asarlari alohida ahamiyat kasb etadi.

“So'g'dcha” pyesasi orkestr uchun yozilgan dastlabki asarlaridan bo'lib, orkestrni tanitgan ilk asarlar sarasiga kiradi.

“Buxorocha” konserti – istiqlolimiz 10 yilligiga bag'ishlangan va asosan Buxoro mavrigilaridan olingan bo'lib, kompozitor ta'kidlashicha, bu konsert orkestr tomonidan yuqori darajada ijro etilgan. Asardagi asosiy tamoyillardan biri bu cholg'u guruhlar o'rtasidagi musobaqadir. Shu bilan birga har bir cholg'u imkoniyatlari, tembri go'zalligini ochib berish, asosiy maqsadlardan biri bo'ldi. Qismlarni bir-biri bilan birlashtirishda kompozitor polifonik rivojlovdan

foydalanadi. Ammo bu yerda I.Bax polifoniyasi asosiy negizlaridan sanaladi. Kompozitor ijodi davomida milliylik, xalqchilik, oddiylikka intiladi.

“Uyg’onish” – fantaziyasi esa M.Mirzayevning “Bahor vals” asosida ikki qismli tuzilishda yozilgan. Asosiy ladi mi minor tonalligida bo’lib, ikkala qismda ham bu lad turg’un qoladi. Faqat obrazlar, mavzular fakturaviy kontrastni nazarda tutmasak, qismlar orasidagi lirik harakter o’xshashligi katta kontrastni keltirib chiqarmaydi. Birinchi qismda asosan tabiatning ilk sadolari – yangi kun boshlanishi, qushlar sayrashi, quyoshning ko’tarilishi, bahor tongi ko’rinishi tasvirlanadi. Kompozitor temblarni g’aroyib tarzda qo’llabgina qolmay, sozlar korpusiga chertishdan iborat ritmik formulalardan foydalanadi.

Ikkinchi qism olti bo’limdan iborat bo’lib, vals mavzusining turli rivojlov talqini yoritiladi. Vals ostida 3/4 va 7/4 o’lchovlari almashadi.

Har bir asarning ahamiyatli tomoni shundaki, zamonaviy musiqa rivojida novatorlikning yaqqol ko’zga tashlanishi bilan birga dunyo professional musiqa janrlarini milliy an’analar zamirida qo’shilishidir. Har bir asar dramaturgik jihatidan mukammal bo’lib, musiqa rivoji tub negizida milliylik aniq aks etadi. Asl mavzularni qo’llash, ikki qit’a an’analarini moslashtirish, an’anaviy G’arb va Sharq mavzularini yoritish, ularni yana bir xotirlash, yangicha talqinda tinglash imkoniyatini beradi.

“SO’G’DIYONA” O’ZBEK XALQ CHOLG’ULARI KAMER ORKESTRINING IJRO REPERTUARIGA BIR NAZAR

Har bir orkestrning o’ziga xos xususiyatlari, yutuqlari va uning kelajakdagi barqarorligini ta’minlovchi omillardan biri bu uning repertuarining boyligidir. Chunki, orkestrda qancha ko’p asarlar ijro qilingani sayin, tinglovchilar ham shu orkestr dasturlarining boyligi bilan baholaydi. Shu bilan birga orkestrning ijro darajasi ortib boraveradi.

Ayniqsa, bu masalalar o’zbek xalq cholg’ulari orkestrida yaqqol namoyon bo’ladi. Chunki, o’zbek xalq cholg’ulari orkestrlari dunyo xalqlarining

musiqalarini ijro qila olganliklari bois ko'plab millat va elatlarning kuy va qo'shiqlarini o'z repertuariga kiritish uchun harakat qiladilar. Buning natijasida orkestrda rang-barang repertuarlar shakllanib boradi.

Yuqoridagi masalalarni chuqur bilgan, katta hayot tajribasiga ega bo'lgan va tinglovchilarning xohish va istaklarini ich-ichidan his qilgan F.Abdurahimova ham o'zi tuzgan orkestr jamoasining ijro repertuariga jiddiy yondashgan. Uning musiqiy didi juda nozikligi va repertuar tanlashda o'ta talabchan ekanligi kelajakda "So'g'diyona" orkestrining ijodiy marralarga erishishiga zamin bo'ldi desak mubolag'a bo'lmaydi.

"So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestrining uzoq yillik izlanishlari natijasida orkestrning repertuaridan o'zbek musiqasi bilan birga juda ko'plab xalqlarning musiqalari o'rin egalladi. Ozarbayjon, xitoy, koreya, qirg'iz, tojik, qozoq, turkman, isroil, arab, hind, rus, uyg'ur, ruminiya, nemis, avstriya, italiya, fransuz va boshqa xalqlarning musiqalari shular jumlasidandir.

Kompozitorlar "So'g'diyona" orkestri bilan ijodiy hamkorlik olib birib, shu orkestr uchun juda ko'plab asarlar yozdi. Jumladan, M.Bafoyevning "So'g'dcha" (1994), "Buxorcha konsert" (2001), qozoq xalq kuylari asosida "Kamajay" (2006), D.Zokirovning 90 yilligiga bag'ishlab "Sayohatnoma" (2005), M.Mirzayevning "Bahor vals" kuyi asosida "Uyg'onish" (2005), "Abadiyat" yoki "Samarqandcha konsert" (2007), uyg'ur mavzulari asosida "Odorgul" fantaziyasi (2008), "So'g'diyona" orkestrining 20 yilligiga bag'ishlab yozilgan "Syuita" (2011), Habibullo Rahimovning dutor va orkestr uchun tojik mavzulari asosida "Fantaziya" (2003), dutor va orkestr uchun "Mangu qo'shiqlar" (2003), "Sirli tun" (2004), "To'y hangomalari" (2006), yozuv mashinasi va orkestr uchun "XX asr sadosi" (2007), italyan xalq kuylari asosida "Fantaziya" (2006), "Turkman xalq mavzulariga fantaziya" (2008), Dilorom Saydaminovanning "Сновтуманныхсеребряныенити" ("Tushdagi hayollar") (2008), "Sarob" (2006), "Sharq va G'arb devoni" (2008), Muhammad Otajonovning qashqar rubobi va orkestr uchun "Sadri gusfand", "Diaglessa" musiqiy ertak (2009), Avaz Mansurovning "Yangra doira, jarangla" (1993), "Moziydan sado" (2001), orkestr

uchun “So’g’diyona” fantaziyasi (2002), o’zbek xalq kuylari asosida “Yurtim jamoli” (2006) asarlarishular sirasiga kiradi.

Asar muallifi	Asar nomi	Cholg’ulashtiruvchi
O’ZBEK BASTAKOR VA KOMPOZITORLARINING ASARLARI		
A.Nazarov	“Istiqlol valsı”	K.O’rinboyev
A.Nazarov	“Taronalar bazmi”	K.O’rinboyev
D.Zokirov	“Ey sabo” (solo nay)	B.To’rayev
D.Zokirov	“Ko’rmadim” (solo qo’shnay)	B.To’rayev
M.Bafoyev	“Poema”	M.Bafoyev
M.Bafoyev	“So’g’ dcha”	M.Bafoyev
M.Bafoyev	“To’yona”	M.Bafoyev
M.Leviyev	“O’rik gullaganda”	F.Alimov
M.Leviyev	“Bahor haqida qo’shiq”	K.O’rinboyev
O’zb.xalq kuyi	“Bo’l menga mahbub” (solo qo’shnay)	Sh.Umarov
O’zb.xalq kuyi	“Gulistonim mening”	F.Alimov
O’zb.xalq kuyi	“Rok qashqarcha”	F.Alimov
H.Rahimov	“Oqqayin”	H.Rahimov
H.Rahimov	“Sirli tun”	H.Rahimov
VOKAL ASARLAR		
A.Ismoilov	“Oh kim”	F.Alimov
A.Nazarov	“Vatan azizdir”	F.Alimov
B.Zokirov	“Arab tangosi”	F.Alimov
RUSKOMPOZITORLARIASARLARI. RUSXALQKUYLARIISHLANMALARI		
A.Babayev	“Lyubimi glaza”	F.Abdurahimova
A.Kalinkin	“Fantaziya”	M.Bafoyev
G.Sviridov	“Val.Roman”	F.Alimov

G.Sviridov	“Troyka”	F.Alimov
I.Tamarin	“Polka”	F.Alimov
P.I.Chaykovskiy	“Dumka”	F.Alimov
P.I.Chaykovskiy	“Oqqush ko’li”	F.Alimov
P.I.Chaykovskiy	“Kuz qo’shig’i”	F.Alimov
YEVROPA KOMPOZITORLARI ASARLARI		
A.Batssini	“Gnomlar raqsi	F.Alimov
A.Vivaldi	“Konsert”	F.Alimov
A.Lara	“Granada” (vokal)	K.Azimov
V.Motsart	“Turkcha marsh”	A.Qoraboyev
F.List	“Rapsodiya №2”	F.Alimov
F.Shubert	“Serenada”	A.Qoraboyev
ITALIYA		
A.Ikromov	“Viva Italia”	A.Ikromov
B.S.Bixio	“Mamma” (vokal)	A.Qoraboyev
Italiya xalq kuyi	“Fenesta che lucive”	H.Rahimov
Italiya xalq kuyi	“Saltanello marchie liano”	H.Rahimov
N.Paganini	“Kampanella”	H.Rahimov
N.Paganini	“Kapris №24”	Sh.Umarov
N.Paganini	“Sonata e-moll”	Sh.Umarov
GERMANIYA/AVSTRIYA		
L.Betxoven	“Neue Lieba”	F.Alimov
L.Betxoven	“Adeliada”	F.Alimov
L.Betxoven	“K elize”	F.Alimov
L.Betxoven	“Nejnaya lyubov”	F.Alimov
L.Betxoven	“Sonatino e-moll”	F.Alimov
L.Betxoven	“Surok”	F.Alimov
Nemis xalq qo’shig’i	“Ax, yesli bi mog ya” (vokal)	H.Rahimov
Nemis xalq qo’shig’i	“Zarya ne tak yasna”	H.Rahimov
RUMINIYA		

Bolgar xalq kuyi	“Svadebnogo xoro”	N.Bahadirov
Bolgar xalq kuyi	“Petricheskoe xoro”	N.Bahadirov
Grinshpun	“Rumin xalq qo’shig’i”	F.Abdurahimova
ISROIL		
Isroil xalq kuyi	“Adan olam”	H.Rahimov
Isroil xalq kuyi	“Ikki xasidcha qo’shiq”	H.Rahimov
Isroil xalq kuyi	“Evits evets” (vokal)	H.Rahimov
Isroil xalq kuyi	“Haleluya” (vokal)	H.Rahimov
T.Koen	“Gemer A hava Layam”	H.Rahimov
UYG’UR		
A.Abduvali	“Bahor” (nay)	F.Alimov
A.Abduvali	“Bizning naxshimiz” (vokal)	F.Alimov
A.Ismoilov	“Bul-bul”	F.Alimov
A.Hoshimov	“Ayligi”	F.Alimov
I.Yusuf	“Gavhar zamin”	F.Alimov
ARAB		
Arabcha raqs	“Elfen”	F.Alimov
I.Akbarov	“Arabcha raqs”	F.Alimov
M.Abdulvahob	“Xatuit habibi”	N.Norxo’jayev
HIND		
O.Nayyar	“Eh desh haivir javana ka (vokal)	F.Alimov
S.Hamroyev	“Hindcha raqs”	F.Alimov
Hind qo’shig’i	“Muje ishq”	F.Alimov
Hind qo’shig’i	“Tu meri zindagi”	F.Alimov
QOZOQ		
A.Jubanov	“Romans”	Sh.Umarov

A.Jubanov	“Tejik bil”	U.Yunusov
Qozoq xalq kuyi	“Aq darig’a”	
Qozoq xalq kuyi	“Aris jag’asinda”	
Qozoq xalq kuyi	“Bolu botam” (vokal)	
QIRG’IZ		
T.Turanov	“Tuqg’an jerdi sag’ inam”	
K.Kojomjarov	“Konsert”	

“So’g’diyona” o’zbek xalq cholg’ulari kamer orkestrining tashabbusi bilan bir qancha loyihalar ham qilingan.

Xalq cholg’ularining **“NAVRO’Z SADOLARI”** Respublika ko’p ovozi ansambl va orkestrlar festivali 1996 yildan buyon o’tkazib kelinmoqda. Mazkur festival 2015 yildan boshlab xalqaro miqyosda o’tkazila boshlandi. Shu yildan boshlab har yili Qozog’iston, Qirg’iziston va Tojikiston respublikalaridan kelgan ko’plab jamoalar ushbu festivalga qatnashib kelishmoqda.

“Nemisqo’shiqlarikechasi” (2004), “Italiyaga sayohat” (2005, 2006), “Isroil musiqasi” (2007, 2008) loyihalari ham xalqlar o’rtasidagi madaniy aloqalarni bog’lashga xizmat qilgan katta loyihalar sirasiga kiradi.

“Do’stlik ko’priklari” loyihasi ham o’z ichiga juda ko’plab musiqiy konsertlarni qamrab oladi. Xitoy Xalq Respublikasi (2008), Koreya kompozitorlari bilan (2011), kompozitor D.Saydaminovanning “Sharq va G’arb devoni” (2008, 2009 O’zbekiston) “Unitilmas ohanglar” (2008, 2009, 2017) M.Otajonovning “Diaglessa” asari (2009), teatr musiqasiga bag’ishlangan “Umrboqiy navolar” (2010), Muqimiy nomidagi musiqali drama va komediya teatrining aktyorlari bilan birgalikdagi “Yoshlik navolari” (2011), O’zbekiston xalq artisti K. Ismoilovanning ijodiy kechasiga bag’ishlangan “So’lim bahor” (2011), O’zbekiston xalq artisti X.Oxunovanning ijodiy kechasiga bag’ishlangan “So’lim bahor” (2013) deb nomlangan konsert dasturlari shular jumlasiga kiradi.

AVAZ MANSUROVNING “MOZIYDAN SADO (POEMA-FANTAZIYA) ASARINING TAHLILI

Avaz Mansurov 2001 yilda “So’g’diyona” orkestri va uning rahbariga bag’ishlab “Moziydan sado” (poema-fantaziya) nomli asaryozdi. Ushbu asar orkestr uchun yaratilgan ko’plab asarlardan noodatiy va yangicha uslubda yozilishi bilan farq qiladi. Chunki, orkestr sozandalari tomonidan ushbu asarni ijro qilish davomida cho’lu-biyobonlarni ovozini chiqarish, shovqin-suron qilish, kuylash va boshqa vazifalarni amalga oshiradigan yangicha uslubdan foydalanilgan. Asar dramaturgiyasi o’tmishning hozirgi zamon bilan aloqasi asosiga qurilgan. Kompozitor minimalizm uslubidan foydalanib, hozirgi uyg’unlik fonida yakka ijro etiladigan an’anaviy cholg’u asboblari: tanbur, qashqar rubobi, nay sadolarini kiritadi. Musiqiy tilning arxaik va zamonaviy elementlarining ayni vaqtda sadolanishi dunyoning foniyligini yodga solib, ko’hna ohanglar keskinligi va qayta namoyon bo’lishini kuchaytiradi. Real voqeylikni urma cholg’u asboblari (qayroq, doira, nog’orasifasi) sadolari, sozandalarning ehtirosli xitoblari yordamida sharqona yorqin uyg’un manzarasi muvaqqat samoviy his-tuyg’ular bilan o’rin almashadi, baland mardona ovoz esa borliqning boqiyliги to’g’risida fikr paydo qiladi. Poema-fantaziyaning ijro etilishi ijrochodan zamonaviy ifoda vositalari va eng avvalo, aliatorikani bilishni talab etadi. Asosiy qiyinchilik bir-biri bilan qovushib ketgan va uyg’un jaranglaydigan tovushlarni topishdadir. Orkestr katta ijodiy tajribaga ega bo’lganliklari uchun kompozitor tomonidan o’ylangan fikrlarni to’liqligicha talqin qila olindi.

Asar nayni uzunasiga puflab, cho’li biyobonlar ovozini berish bilan hamda qonun cholg’usining erkin tarzda glissandolarning ijro qilinishi bilan boshlanadi. Kompozitor partiturada ushbu ijro uslubini ko’rsatib o’tgan.

MOZIYDAN SADO

Poema-fantaziya

Avaz MANSUROV
opus 76

Andante (Rubato)

Asar nayni uzunasiga puflab, cho'li biyobonlar ovozi bilan boshlanadi.

*)

Nay

Qo'shnay

Qonun *p*

Chang

Rubob prima

Qashqar rubobi

Afg'on rubobi

Dutor

Ud

Dutor bas

Bu ohang keying mavzuning boshlanishigacha davom etadi.

Asarning keyingi mavzusi orkestr tomonidan “*Moziydan kelar sado, sado... Avlodlarga qolsin jarangdor sozlar, Avlodlarga qolsin jarangdor sozlar, Kuy va ohang, baland parda, ovozlar*” degan so'zlarni pichirlab ijro qilish bilan davom etadi. Shu bilan bir vaqtda qonun va chang cholg'ulari moziyni eslatib turuvchi ohanglarni ijro qilib turishadi.

(pichirlab...)

N-y. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do sa - do sa - do...

Q-nay Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do

Q-un *p*

Ch-ng. *p*

R-p. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do sa - do sa - do...

Q-r. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do

A-r. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do sa - do sa - do...

D-r. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do

Ud Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do sa - do sa - do...

D-b. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do

G'-k. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do

Z-ch. Mo - ziy - dan ke - lar - sa - do sa - do sa - do

O-z.

N-y.

Q-nay

Q-un
mf

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G'-k.

Z-ch.

O-z.

N-y. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

Q-nay Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

Q-un

Ch-ng.

R-p. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

Q-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

A-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

D-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

Ud Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

D-b. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

G'-k. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

Z-ch. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar...

O-z.

N-y.

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G'-k.

Z-ch.

O-z.

N-y. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 Q-nay Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 Q-un
 Ch-ng.
 R-p. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 Q-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 A-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 D-r. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 Ud Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 D-b. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 G'-k. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 Z-ch. Av - lod - lar - ga qol - sin ja - rang - dor soz - lar Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...
 O-z.

N-y.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

Q-nay
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

Q-un

Ch-ng.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

R-p.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

Q-r.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

A-r.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

D-r.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

Ud
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

D-b.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

G'-k.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

Z-ch.
Kuy va o - xang, ba - land par - da o - voz - lar...

O-z.

Bu qism yuqoridagi rasmda ko'rsatilgan "fermato" belgisi bilan yakunlanadi.

Asarning keyin jumlasini ovoz va chang-qobuzning birga ijro qilinishi bilan davom etadi. Ovoz partiyasini “joney” so’zlari bilan hirgoyi qilib ijro qilinadi. Shu o’rinda shuni ta’kidlab o’tish kerakki, ovoz soprano diapozonida yozilgan bo’lishiga qaramay, uni orkestr sozandasi Sh.Umarov ijro qilgan.

Ushbu jumla tugagandan keyin ud cholg’usi kuyni davom ettiradi.

2 **Rubato**
chang-qobuz

N-y. *mf*

O-z. *p*

Jo - ney..(xirgoyi qilib) a...

N-y. 20"-30"

Q-un *p*

O-z. *p*

Jo - ney, a... a...

Ud *mf*

Yuqoridagi mavzu tugagach, umuman yangi yo'nalish paydo bo'ladi. Ya'ni ud cholg'usida "Samarqand ushshog'i" ijro etiladi. Orkestr shu vaqtda unison holatdagi yuqorilab boruvchi notalarni ijro etadi. Kompozitor "Samarqand ushshog'i"ni do-majorda ijro qilingani ma'qul deb topgan. Hamda unison chaluvchi sozandalar kuy yo'nalishida vokaliz kuylashlari lozimligi aytib o'tilgan.

4 **Moderato** (muta in nay) 5

10"-15" 10"-15"

N-y. *pp*

Q-nay *pp*

Q-un *mp*

Ch-ng. *pp*

R-p. *pp*

Q-r. *pp*

A-r. *pp*

D-r. *pp*

Ud **"Samarqand ushshog'i" kuyi** *)

D-b.

G'-k. *(cresc. e dim.)*

Z-ch.

Moderato

O-z.

*) "Do" major-minorda ijro etilgani ma'qul...

6 *)

N-y.

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

D-b.

G'-k.

Z-ch.

O-z.

*) Unison chalayotgan sozandalar kuy yo'lida vokaliz kuylashlari lozim.

Asarning 7-raqamidan 12-raqamigacha zarbli cholg'ularning erkin holatda improvizatsiya tarzida ijro qilinishi asar karakterini yana boshqa tusga kirishini ta'minlaydi. Bu o'z navbatida zarbli cholg'ularning yorqin bo'yoqlarini ochib beradi.

7 *)

muta in qayroq 15"-20"

N-y.

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G'-k.

Z-ch. (chertib) Allegretto *mf*

O-z.

*) 7- sifradan 12 gacha sozandalar erkin improvizatsiya qilishlari mumkin.

8

(Qayroq) Allegro

15"-20"

The musical score is arranged in a system of 13 staves. The top staff, labeled 'N-y.', contains a melodic line in treble clef with a 12/8 time signature and a key signature of one sharp (F#). The first two measures are enclosed in a box and marked with a forte 'f' dynamic. The rest of the staff continues with a tremolo pattern. The remaining staves are for various instruments and vocal parts, each with a single note and a fermata: 'Q-nay', 'Q-un', 'Ch-ng.', 'R-p.', 'Q-r.', 'A-r.', 'D-r.', 'Ud', 'D-b.', and 'G'-k.'. The 'Z-ch.' staff is marked '(A tempo)' and 'simile' and features a tremolo pattern. The 'O-z.' staff has a single note with a fermata. A dashed vertical line on the right side of the score indicates a section length of 15"-20".

9

(A tempo)

N-y. *mp simile*

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r. (safoil) Moderato *f*

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G-k.

Z-ch. (A tempo) *mp simile*

O-z.

Asarning 10-raqamiga kelganda kompozitor “hayqirish” mavzusini kiritgan. Bu yerda orkestr turli xil shovqin-suronli gaplar bilan o’tmish va hozirgi zamonning holatini tasvirlaydi. Eng qizig’i shundaki, ikki zamon aralashib ketayotgan mavhum bir vaqtda real voqeylikni urma zarbli cholg’ular ifodalab turadi.

10

(A tempo)

N-y. *simile*

Q-nay Xauqiriq tovushlari

Q-un Xauqiriq tovushlari

Ch-ng. (nog’ora) Allegro *f*

R-p. Xauqiriq tovushlari

(A tempo)

Q-r. *simile*

A-r. Xauqiriq tovushlari

D-r. Xauqiriq tovushlari

Ud Xauqiriq tovushlari

D-b. Xauqiriq tovushlari

G’-k. Xauqiriq tovushlari

(A tempo)

Z-ch. *simile*

O-z. Xauqiriq tovushlari

Yuqoridagi holatlar tugallanib, asarda umuman boshqa holat yuz beradi. Ya'ni o'zbek xalqining yuragidan chuqur joy egallagan "Cho'li iroq" asari boshlanadi. Lekin farqli tomoni odatdagi cho'li iroq bilan birga boshida aytib o'tilgan ovoz partiyasining birin-ketin kelishini yangicha talqin sifatida aytib o'tish mumkin. Orkestrning har bir cholg'ulari asta-sekinlik bilan bilan cho'li iroq mavzusining ustiga tushib, shu bilan orkestr boshidagi "Moziydan kelar sado" so'zlarini yana qaytaradi va shu bilan asarni nayni uzunasiga puflab, g'ijjak kontabas flojileti bilan cho'lu-biyobonlar ovozini berish orqali yakuniga yetkazadi.

12 **Rubato**

5"-7" 13"-15"

N-y. "Cho'li iroq" kuyi

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G'-k.

(A tempo)

Z-ch.

O-z. *pp*

13

N-y. *simile*

Q-nay

Q-un

Ch-ng.

R-p.

Q-r.

A-r.

D-r.

Ud

D-b.

G'-k.

Z-ch.

O-z.

Jo - ney(xirgoyi) a... Jo - ney...

N-y. *(pichirlab)*

Q-nay
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

Q-un
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

Ch-ng.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

R-p.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

Q-r.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

A-r.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

D-r.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

Ud
3 3

D-b.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

G'-k.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

Z-ch.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

O-z.
Mo - ziy - dan ke - lar sa - do, sa - do, sa - do...

N-y. 20''-25''
 Q-nay
 Q-un *p* *pp*
 Ch-ng.
 R-p.
 Q-r.
 A-r.
 D-r.
 Ud *pp*
 D-b.
 G'-k. *ppp*
 Z-ch.
 O-z.

*) Asar nayni uzunasiga puflab, g'ijak-k/bass flojileti bilan cho'li biyobonlar ovozini berish bilan yakunlanadi.

**“SO’G’DIYONA” O’ZBEK XALQ CHOLG’ULARI KAMER
ORKESTRINING MAMLAKATIMIZ VA XALQARO
MIQYOSDA QO’LGA KIRITGAN DIPLOM VA
SERTIFIKATLARI**

“FOLKMOOT” (AQSH, 2002 YIL)

SHPAK INTERNATIONAL, INC.
ARTLINE VIDEO STUDIO, NLD, INC.

1ST INTERNATIONAL MUSIC
WEB CONCERT HALL COMPETITION
“GOLDEN TROPHY”
2007

GOLDEN
DIPLOMA

AND TITLE OF LAUREATE
IS AWARDED TO

ORCHESTRA
“SOGDIANA”

ART LEADER AND CONDUCTOR -
F. ABDURAKHIMOVA

UZBEKISTAN

CAT.-COLLECTIVE WITH CONDUCTOR - UP TO 30 MEMBERS

NO LIMITATION;MLX MUSIC

SPONSORS AND ORGANIZING COMMITTEE:

H. M. M.
belashova
Levko Kung

MARCH -JULY 2008

NEW YORK USA

“OLTIN DIPLOM” (AQSH, 2007 YIL)

축제 참가증

국적 : 우즈베키스탄

성명 : 압두라키모바 퍼루자

귀하는 대한민국 서울에서 개최된 '97 세계피리축제 ('97. 10.11~10.14) 에 참가하여 피리를 모체로 한 세계 음악문화 발전에 이바지하였기에 참가증을 드립니다.

1997년 10월 14일

국립국악원 원장 한 명 희

Festival Certificate

Addurakhimovna Firuza from the nation of Uzbekistan participant of the '97 Seoul P'iri Festival is presented this certificate on this 14th day of October, 1997 in appreciation of the musical and cultural enrichment made through the instrument of p'iri to the music community of the world.

Hahn, Myung-Hee
Director

The National Center for Korean
Traditional Performing Arts

“SERTIFIKAT” (JANUBIY KOREYA, 1997 YIL)

Министерство по делам культуры
Республики Узбекистан

Творческо-производственное
объединение "Узбектеатр"

МОЛОДЁЖНЫЙ ТЕАТР УЗБЕКИСТАНА

III МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ
МОЛОДЕЖНЫХ ТЕАТРОВ,
ТАНЦА И МУЗЫКИ "ХУМО"

ДИПЛОМ

УЗБЕКСКОМУ КАМЕРНОМУ ОРКЕСТРУ
НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ

"СОГДИАНА"

(Ташкент. Узбекистан)

за участие в фестивале
с концертной программой

Художественный руководитель Международного фестиваля "Хумо" и
Молодёжного театра Узбекистана -
заслуженный артист Республики Узбекистан

Наби Абдурахманов

ТАШКЕНТ 2003г.

XALQARO YOSHLAR TEATRI FESTIVALI (TOSHKENT, 2003 YIL)

Haywood County

Folkmoot USA

Summer 2002

*In recognition of your
outstanding performance and
in appreciation of your time
and visit to our county*

“FOLKMOOT” (AQSH, 2002 YIL)

SHPAK INTERNATIONAL, INC.
ARTLINE VIDEO STUDIO, NLD, INC.

1ST INTERNATIONAL MUSIC
WEB CONCERT HALL COMPETITION
“GOLDEN TROPHY”
2007

DIPLOMA

IS AWARDED TO

F. ABDURAKHIMOVA

ARTISTIC DIRECTOR OF
“SOGDIANA” ORCHESTRA

UZBEKISTAN

FOR PREPARATION
OF THE LAUREATE
OF THE COMPETITION

Jury and Sponsors

Alman
Belashova
Kit Hing

MARCH - JULY 2008
NEW YORK USA

“SO’G’DIYONA” ORKESTRI RAHBARI F.ABDURAHIMOVA “OLTIN
DIPLOM” VA “LAUREATLIK DIPLOM”I BILAN TAQDIRLANGAN
(AQSH, 2007 YIL)

INDONEZIYA ELCHISIDAN SERTIFIKAT (2005 YIL)

XXX MUSIQA FESTIVALINING “BRILLIANT SERTIFIKATI” VA “LAUREATLIK UNVONI” (ISPANIYA, 1996 YIL)

“SO’G’DIYONA” O’ZBEK XALQ CHOLG’ULARI KAMER ORKESTRINING HAYOTIDAN FOTO LAVHALAR

19.12.2016
16:00

ЖИЗЗАХ вилояти
мусиқали драма театри
Жиззах шаҳри, Ш. Рашидов кўчаси, 68

20.12.2016
15:00

ГУЛИСТОН шаҳар 1-сонли
болалар мусиқа мактаби
Гулистон шаҳри, А.Яссавий кўчаси, 28

ILOVALAR

21 ноября 2015г. Швейцарский Совет по сотрудничеству.

Эксперт по вопросам культуры Махбуба Саидахмедова

Дорогая Фируза Равшановна,

Хотела Вас поблагодарить за такую просто нереально красивую и не забываемую возможность послушать музыку немецких композиторов в исполнении вашего оркестра, это было просто изумительно, не передать словами, как вы подобрали репертуар, как все было исполнено, это было просто очень и очень высокая школа профессионализма. Спасибо вам большое за приглашение, я понимаю это было не легко, потому что зал был полный. Я очень вам благодарна. я так рада что знаю вас и так горжусь нашими талантами в стране.

Я получила такое наслаждение и часы счастья, а также была очень горда тем что у нас в стране есть такой оркестр как ваш. Знаете впереди нас сидел один иностранец-немец, он был пожилой и седой, но я видела что иногда когда музыка трогала сердца всех кто слушал, он плакал своей скупой мужской слезой, но именно музыка тронула его до глубины души. Вот такой эффект производит музыка в вашем исполнении на людей.

Дорогая Фируза Равшановна, я думаю у меня еще будет возможность поблагодарить ваш коллектив за их профессиональную работу и преданность своему творчеству. Мне так захотелось чтобы вас могли слушать тысячи и миллионы людей. Именно ваш профессионализм, преданность творчеству также меня мотивирует работать не на 100%, а на 200%.

Хорошо что я сидела как вы и сказали с Бобуром из ООН, я ему рассказала о наших планах на следующий год, он сказал назначьте встречу и я приду и мы тоже будем думать как бы мы могли вам еще помочь. Я была этому очень рада, может быть мы с ними сможем усилить информационную часть фестиваля. Чтобы он на телевидении освещался на всех региональных.

С уважением,

Махбуба

В связи с тем что я буду в командировке и вернусь только к 18 декабря, скорее всего встреча возможно после 20 декабря.

Дорогая Фируза Равшановна, у меня есть одно предложение и буду рада если вы согласитесь. Для того чтобы знать как развить работу оркестра и целого направления традиционного исполнительства мне бы хотелось встретиться в нашем офисе в расширенном составе. Как вы смотрите есть мы организуем встречу с вами, будет еще Мадина и ваш оркестр. Я думаю если мы встретимся в нашем офисе всем будет удобно и я бы подготовилась к встрече. Помните я говорила об анализе небольшом.

Пожалуйста напишите что вы думаете и когда это можно будет сделать.

С уважением,

Махбуба

<http://mytashkent.uz/2013/11/11/vspominaya-kontsert/>

[Письма о Ташкенте](#)

Вспоминая концерт [Разное](#)

Понедельник, 11 ноября 2013 (2 года назад) | 160 просм. | [ЕС](#)

Концерт Татары

[Эльмира Тухватуллина](#)

В консерваторию хожу не часто, но и не редко. Вечерние концерты в основном совпадают по времени с другими событиями. Только вот на приглашение дирижера Ферузы Абдурахимовой почти полмесяца назад не могла не откликнуться. И скорректировала все планы. Даже день рождения одной знакомой, празднуемое за городом, на живописной даче, пришлось принести в жертву. Во-первых, заинтриговал акцент "впервые", а все что доселе не существовало жутко разжигает мое любопытство. Ну и во-вторых, позвал зов крови. В Большом зале консерватории впервые был заявлен концерт с банальным названием "С любовью к вам..." Но тут не в названии таилась интрига. А в том, что Государственный камерный оркестр народных инструментов "Согдиана" впервые исполнял татарские и башкирские мелодии и песни. Да-да, на узбекских народных инструментах -музыку с берегов Волги и Урала. Ну и что? -скажет кто-то. А то, что это был фантастический вечер. Многие произведения камерному оркестру приходилось нотировать самим, некоторые ноты были привезены из Казани. Все мелодии были зрителям знакомы.

Я сама помню, как папа своим баритоном затягивал протяжную народную песню "Сарман" и мы с сестренкой, затаенно слушали ее, тогда не совсем понимая всех слов и удивляясь, почему у него слезы наворачивались на глаза. Это потом узнали, что эту песню пела ему мать - моя бабушка - провожая в далекие от родины края. И вот снова эта песня звучала, но уже в сопровождении оркестра - мощно, страстно, размашисто. Оркестр собрал двадцать песен и мелодий, и каждое исполнение - будь то лирическая или шуточная, медленная или искрометная музыка, откликались в зрительном зале овациями. Душевность этих народных песен замечательно передала заслуженная артистка Башкортостана Фेरюза Халдарова. А уж когда зазвучала брэндовая татарская "Бас, кызым, Апипа" самые смелые не удержались - пустились в пляс. Мой десятилетний внук - на мое удивление - тоже неожиданно влился в эту волну. Потом признается: "Ноги сами понесли".

Концерт завершился ожидаемой уже мелодией "И туган тэл" /О, родной мой язык" / Но зрители не отпускали оркестр, бисировали минут пять. Художественный руководитель "Согдианы" Фेरюза Равшановна Абдурахимова сдалась. Зрителям была подарена еще одна мелодия. Но и это не было концом. Опять "бис" и овации. И тогда - на финал - в зал полилась пронзительная песня - посвящение матери. Ой, не буду слова пересказывать, потому что все песни о мамах трогательные, но, то, как зрители горячими аплодисментами выражали оркестру и солистам свою Благодарность, говорит о многом.

Вот такой подарок "Согдиана" преподнесла поклонникам музыки. Мне лично этот эксперимент понравился. Гиджак, рубаб, най, чанг - всего 15 народных инструментов - весьма органично передали красоту и лиричность татарских и башкирских мелодий, впервые в таком обрамлении прозвучавшие в Ташкенте. Интересно, что еще долго не расходились зрители. Откуда-то появился аккордеон и уже на импровизированном танцполе воодушевленная публика выплескивала свои эмоции. Ректор консерватории, глядя, как бабулечки и дедулечки, позабыв про возраст, кружились в радостном хороводе, казалось по всему, был доволен. Мы уже садились в такси, а шлейф зажигательных аккордов еще тянулся за нами.

МУЗЫКА УКРЕПЛЯЕТ МЕЖДУНАРОДНЫЕ УЗЫ

По случаю 25-летия установления дипломатических отношений между Республикой Узбекистан и Республикой Корея в Сеуле состоялся концерт, организованный посольством Узбекистана в стране пребывания, с участием Узбекского государственного камерного оркестра национальных инструментов «Согдиана».

В мероприятии приняли участие представители правительственных структур и академических кругов, деятели культуры и искусства, руководители ключевых экономических организаций и ведущих компаний Южной Кореи, главы дипломатических миссий, аккредитованных в Сеуле, а также журналисты.

Перед началом концерта гостям был продемонстрирован видеоролик «Окно в Узбекистан» на корейском языке, посвященный историко-культурному наследию, современному развитию нашей республики, совершенствованию туристической инфраструктуры.

Концертная программа, подготовленная камерным оркестром «Согдиана», покорила сердца корейских ценителей искусства. Своим виртуозным владением музыкальными инструментами и эмоциональным выступлением исполнители оставили неизгладимое впечатление у зрителей.

Так, в ходе мероприятия были исполнены национальные узбекские мелодии и шедевры мировой классики, в том числе «Вальс» М.Левиева, «Буря» Б.Муртазави, «Эй, сабо» Д.Закирова, «Весна» У.Карима, «Миллион алых роз» Р.Паулса и другие произведения.

Предметом особого восхищения гостей праздника музыки стало совместное исполнение узбекскими и корейскими музыкантами песен «Тораджи», «Миранг Ариранг» и «Чимхянгму».

Кроме того, присутствующие остались в восторге от исполнения корейским детским хором произведения А.Назарова «Мой Узбекистан» на узбекском языке.

В рамках мероприятия была организована фотоэкспозиция, знакомящая с неповторимой красотой и разнообразием природных ландшафтов, древними городами, уникальными архитектурными памятниками нашего края.

По завершению концерта гости охотно поделились своими впечатлениями в интервью ИА «Жахон».

Ким Джу Ю, профессор Сеульского национального университета:

– Сегодня мы были приятно удивлены и очень рады возможности познакомиться не только с музыкальным искусством Узбекистана, но и фотовыставкой, которая рассказывает нам о таких великолепных городах, как Бухара, Самарканд, Хива, Шахрисабз и Ташкент. Я просто очарована и заворожена уникальной узбекской классической музыкой, которая прекрасно и блестяще преподносится молодыми музыкантами.

Пользуясь случаем, хочу пожелать всему народу дружественного Узбекистана мира, процветания, успехов в дальнейшем развитии. Пусть в каждом доме, в каждой семье царит любовь, радость, взаимопонимание!

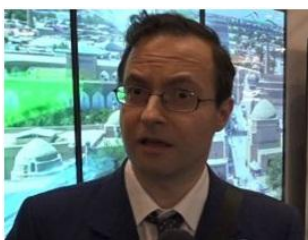
Ким Сонг Джин, дирижер, профессор Национального университета искусств Республики Корея:

– Меня очень вдохновило совместное исполнение наших народных мелодий «Тораджи» и «Мирянг Ариранг» узбекскими и корейскими музыкантами. Исходивший из струн национальных узбекских инструментов звук подавал своеобразный и неповторимый аккорд данным произведениям.

Ли Тэ Хо, директор управления Института корейской культуры и туризма:

– Совместное празднование 25-летия со дня установления дипломатических отношений между Узбекистаном и Республикой Корея в столице нашей страны еще раз подтверждает, что тесное культурное взаимодействие и диалог между народами являются действенным механизмом развития двусторонних и многосторонних связей.

Алессио Мурро, профессор Университета иностранных языков Ханкук (Италия):

– Дружба народов помогает познавать историю, культуру и традиции других стран, следовательно, способствует развитию толерантности. Поэтому я рад, что участвую в этом замечательном мероприятии. Я отношусь к Узбекистану с большой теплотой, потому что с этим прекрасным краем у меня связано очень много приятных воспоминаний. Надеюсь, что наши студенты и педагоги посетят эти чудесные места и смогут открыть для себя удивительную гостеприимную землю.

Бек Юн Хи, главный редактор журнала The Seoul Times:

– Организованный по случаю четверти века отношений между нашими странами концерт стал одним из важных событий в культурной жизни как Узбекистана, так и Республики Корея. Считаю, что подобные мероприятия служат дальнейшему укреплению двустороннего культурного взаимодействия.

Мок Мёнг Ман, член Ассоциации дружбы между Республикой Корея и странами Центральной Азии:

– Узбекистан известен в мире своей прекрасной природой, древней историей и уникальной культурой, особой душевной теплотой. Сегодня я стал свидетелем того, что ваша страна богата не только своими традициями и национальными ценностями, но и классической музыкой.

Хан Дже Чоль, генеральный директор туристической компании Planet WorldTour:

– Я неоднократно посещал Узбекистан, и у меня в памяти остались самые теплые воспоминания. Сегодня, увидев выставленные замечательные картины, демонстрирующие великолепные памятники зодчества, прекрасные пейзажи, я будто в очередной раз побывал в солнечной республике.

Пользуясь благоприятной возможностью, хотелось бы поздравить наши страны с юбилеем дипломатических отношений и поблагодарить организаторов за уникальный шанс еще больше узнать об Узбекистане.

ИА «Жахон», Сеул

Материал взят из сайта <http://jahonnews.uz/ru/kultura/114/33999/>

XULOSA

Mustaqillik yillarida vatanimiz juda ko'plab yutuqlarga erishdi. O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning beqiyos say-harakatlari bilan Vatanimizning jahondagi nufuzi yuqori cho'qqilarga erishdi. San'at sohasida qo'lga kiritilgan yutuqlar – hukumatimiz tomonidan aynan shu sohalarga ham yuqori e'tibor berilganligidan dalolatdir.

Shu o'rinda biz so'z yuritgan "So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestri ham shular qatorida jahonning ko'plab davlatlarida yurtimiz shon-shuhratini yuksakka ko'tarishga harakat qilishmoqda.

Ushbu jamoaning shu yillar ichida qilgan beqiyos xizmatlari O'zbekiston musiqasi tarixi zarvaraqlaridan joy egallaydi.

Chunki, "So'g'diyona" orkestri jahon klassik musiqa mudronalari bilan bir qatorda o'zbek xalq musiqalarini ijro qildi. Bu esa o'zbek musiqalarini saqlab qolishga va yanada rivojlanishiga sabab bo'ldi.

"So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestrining rahbari F.Abdurahimova 13-studio ko'rsatuvida chiqish qilganida "Siz ushbu orkestrni nimani maqsad qilib tashkil qildingiz?" – deb savol berishganida "Mening bitta asosiy maqsadim bo'lgan, u ham bo'lsa faqat milliy kuylarni orkestr ijrochiligida tiklash" deb javob bergan.

Mana shunday o'zbek musiqasi targ'ib qilish, uni dunyoga tanitish uchun xizmat qilgan fidoyi jamoaning, uning rahbari F.Abdurahimovanning qilgan ishlarini ko'p gapirishim mumkin. Bunday insonlarning ulug' xizmatlari tufayli o'zbek san'atini dunyo e'tirof etmoqda.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, "So'g'diyona" o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestrining faoliyatini chuqur o'rgangan holda kelajak avlodlarning ma'naviy, musiqiy va madaniy tarbiyasini tashkil qilish mumkin.

Bu orkestrning faoliyatini teran his qilib, uni yanada o'rganib, kerak bo'lsa o'rnak olib o'zbek san'atiga o'z hissamizni qo'shish biz yoshlarning muqaddas burchimizdir. Zero, o'zbek xalq cholg'ularining sehrli ohanglarini butun dunyoga taratish bizning vazifamizdir.

FOYDALANILGANADABIYOTLARRO'YXATI

1. Sh.Sh.G'anixonova – SO'G'DIYONA: IJODTILSIMI (Toshkent, “NISHON-NOSHIR” 2013)
2. E.Toshmatov – DIRIJORLIK (O'zbekiston faylasuflarimilliy jamiyatining nashriyoti, Toshkent-2008)
3. F.Abdurahimova – O'ZBEKISTON TARONALARI “So'g'diyona” o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestri bisotidan (“Turon-Iqbol” nashriyoti, Toshkent-2005-y.)
4. F.Abdurahimova – ORKESTRSINFI (G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiyuyi, Toshkent – 2012)
5. <http://jahonnews.uz/ru/kultura/114/33999/>
6. <http://mytashkent.uz/2013/11/11/vspominaya-kontsert/>
7. “So'g'diyona” o'zbek xalq cholg'ulari kamer orkestri arxivi